

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Relațiunile cu Germania

După război anume fapte de orlîn politic internațional au făcut să înfăzise reluarea unor raporturi mai intensive între Germania și România. O prelungire a dușmăniei nu avea nici un rost între aceste două țări. Chestiunile, cari așteptau să fie lichidate ofereau de sigur prilejuri de dificultăți; toate aceste chestiuni însă: bunurile sechestrate de noi, emisiunea Băncii Generale, despăgubirile de război, n'ar fi putut să ne oprească atâta timp, dacă nu ne țineau în loc motivele politice: nu puteam să nesocotim atitudinea marilor aliați, grăbindu-ne să reluăm înaintea lor relațiunile mai intensive cu Germania.

Acest motiv n'ar putea să ne mai împiedece azi, de vreme ce aliații noștri mai mari și-au schimbat deja în mod radical atitudinea față cu Germania atât sub raport politic, cât și sub raportul economic.

Un al doilea motiv — acesta din partea Germaniei — pentru care noi ne vedem nevoiți să ne ținem în rezervă, — și chiar în gardă — este, de sigur prietenia Germaniei pentru sovietele rusești, care prietenie nu avea darul de a ne sugera încredere.

În afară de aceste motive de natură politică, Germania ne mai ținea la distanță și prin tactica prețurilor duble: prețuri ieftine în interior și prețuri scumpe față cu streinătatea. Măsura nu era de natură de a ne îndemna și Germania prin această măsură dictată fără îndoială, de motive patriotice germane — se punea singură în inferioritate într-o concurență, pe care n'ar putea-o dovedi, decât prin mijloacele clasice ale oricărei concurențe, prețuri ieftine pe lângă o calitate cât mai bună!

Noi am privi cu ochi buni reluarea relațiunilor mai intensive cu Germania. Orice considerații de politică înaltă ne-ar îndemna, nu putem să desființăm geografia. Produsele industriei germane corespunzătoare trebuințelor noastre ni-ar fi accesibile pe o cale mai seurtă, decât ale altor țări. Tot astfel produsele noastre agricole și materiile prime ar putea găsi o piață apropiată, deci mai avantajoasă în Germania.

Relațiunile dintre două state nu se pot intensifica, însă, decât existând aceeași tendință din partea ambelor state deopotrivă interesate.

Interesele, cari ar putea apăsa în cumpănă pentru a determina atitudinea noastră — să nu aibă oare nici o importanță pentru Germania?

Să sperăm! Războiul s'a terminat de zece ani și nu avem nici un motiv de a-l continua pe cale economică.

Industria spirtului în declin

Efectele legii d-lui Vintilă Bratianu referitoare la contingentarea spirtului

— Dela corespondentul nostru din Arad-Banat —

Cu toată gruparea fabricilor de spirt în sindicat, industria spirtului merge irezistibil spre declin. Spirtul aromatizat la 30 grade nu se poate vinde. Limitarea fabricației de rom și licheururi la spirtul destilat din vin, precum și toate celelalte restricțiuni au dat o lovitură ireparabilă fabricației.

Fabricile au redus producția și o reducere mereu.

Nu este nici o speranță, ca pornirea spre declin să fie oprită prin vre-o mînuie. Cu toată reducerea fabricației, vânzarea fiind și mai redusă:

în depozitele fabricilor din Oradea, Arad și Timișoara stau înmagazinate 500 vagoane de spirt!

Catastrofa pare inevitabilă. Fabricile nu mai pot să reziste și în seurt timp vor fi nevoite a înceta fabricația.

Aceeași soartă amenință și celelalte vreo sută fabrici de spirt ale agricultorilor.

Fatalitatea încetării fabricației este determinată și prin limita capacității magazinelor deja prea aglomerate.

Deocamdată două din cele mai mari fabrici de spirt din țară: „Prima Fabrică de Spirt și Rafinării” din Timișoara și fabrica de spirt a fraților Neumann din Arad, ambele bine cunoscute și peste hotarele țării își face pregătirile în vederea încetării funcționării.

După informațiunile, pe cari le-am putut culege Farica de Spirt din Timișoara ar avea înmagazinate 150 vagoane de spirt, fabrica fraților Neumann 250 vagoane, la fabrica Lederer și Kalmán din Oradea situația este cam aceeași, astfel că spirtul înmagazinat în Transilvania și în Banat poate fi evaluat la 500—600 vagoane. Aceste cantități enorme, condamnate la o lungă înmagazinare nu numai neproductivă; ci chiar costisitoare aduc pagube mari nu numai fabricilor, ci și Statului. Să mai adăugăm și pagubele social-economice inevitabile, cari se vor pricinui prin concedierea unui număr foarte mare de

lucrători, cari în împrejurările actuale cu greu vor găsi alte ocazii pentru a-și câștiga pâinea.

Atragem atențiunea cercurilor hotărâtoare asupra faptelor arătate mai sus în toată meditația lor tragică.

Haosul și nesiguranța de azi se vor transforma în curând într-o panică, față de care ne temem, că nici mijloacele Statului nu vor mai fi de ajuns pentru a determina o îndreptare.

Cei în drept să intervină, până când catastrafa nu va izbucni în mod iremediabil.

A Timișiana leépiti faipari vállalatait

Leépítésre kerülnek az Acusai Erdőkitermelő Rt., az Arborile Române és a Dobrinul favállalat

A napi sajtó megírta, hogy a TIMIȘIANA Takaré- és Hitelintézet Rt. leépiti faipari érdekeltségeit. Az Ardealul Economic értesülése szerint ezek a hírek megfelelnek a valóságnak. Az igazgatóság elhatározta, hogy a leépítést a két évvel ezelőtt alapított ACUSAI ERDŐKITERMELŐ RÉSZVÉNYTARSASÁGNAL kezdi meg, amelynek detailfalerakata a Gyárvárosban van.

A likvidálás egy év alatt úgy történik meg, hogy a telket részben parcellázzák, részben pedig az aradi FAILOVITS cégnek adják át. A tisztviselőknek július elsejére mondtak fel. Az őszi kampányban a még hátralevő kitermelést teljesen lebonyolítják.

A Timișiana ugyancsak élénken érdekelte az ARBORILE ROMANE nagyváradi fatermelő cégnél is, amelynek likvidálását szinte elhatározták. A Timișiana érdekeltsége ennél a vállalatnál hetven százalék és a likvidálás az előbbivel párhuzamosan fog haladni. A Timișiana érdekelt a DOBRINUL nagyváradi favállalatnál is. Ennek a likvidálására azonban egyelőre nem kerül sor.

Uj nagy külföldi kölcsönt kötött le a temesvári Sváb Központi Bank Rt. uj elnök-igazgatója

(TIMISOARA-TEMESVAR, március 20. Sajat tud.) Lapunk más helyen számolunk be arról a nagyarányú személyi változásról, mely a közelmúlt napokban a bánági sváb tőkecsoportok legrégebbi intézetének vezetésében előállott. ELASKOVICS Ferenc nagyprépost távozása és az új elnökigazgatónak, ESCHKER János dr. temesvári orvos személyében történt megválasztása a pénzügyi történetében új éra beköszöntését jelenti.

Eschker dr. a hozzáfűzött várakozásoknak minden tekintetben a legteljesebb mértékben megfelelni látszik és a napokban perfektuálta első nagyarányú pénzügyi tranzakcióját is.

Németországi kiterjedt összeköttetései révén a sváb pénzcsoportok új vezére ugyanis nagyösszegű külföldi kölcsönt kötött le, melynek perfektuálása új lehetőségek tág forrását nyitja meg a bánági sváb pénzügyi intézetek és különösképpen a SVÁB KÖZPONTI BANK RT. számára.

A nagyösszegű külföldi kölcsön perfektuálásával kapcsolatosan a napokban utazott el Temesvárról az egyik legrégebbi és legelőkelőbb németországi pénzügyi intézet három delegátusa, akik részletesen áttekintették a pénzügyi intézet üzleti könyveit.

Minden évben kevesebb ipari hitelt folyósít a Creditul Industrial

Az iparvállalatok leépítése miatt csökken a hiteligeny — A regáti iparvállalatok több olcsó kölcsönt kaptak, mint az erdélyiek

Románia ipari élete a háboru utáni években súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül. Az általános leépítés áradata magával ragadta az ipart és a körülmények egybekapcsolódása folytán előadódott az a helyzet, hogy ezt a sülyedési folyamatot még nem lehetett megállítani.

Az ipar eminek érdekeit célozta szolgálja az 1924. évben létesített Societatea Națională de Credit Industrial, amely a Banca Națională-tól élvezett 500 millió reeszkomptjából és alaptőkéjéből is az ország iparának nyújtott és nyújt még ma is hitteleket. A Creditul Industrial igazgatósága a napokban részletes kimutatást készített az ipari hitelintézet négyévi működéséről. A felsorakoztatott számadatokból kitűnik, hogy az ország ipari élete sokat várt ettől az intézettől, de

a Creditul Industrial nem teljesíthette százszázalékosan a hozzáfűzött reményeket,

mivel a gazdasági viszonyok teljességgel lehetetlenné tették ezt.

A pénzügyi krízisben, amely évek óta tart, az ipari vállalatok pénzügyi helyzetüket kerestek maguknak — anyagi bázisul, nagyrésze pedig a Creditul Industrial utján próbálta táplálni egyre gyengülő üttöreiket. Feltehetőleg ismertennünk azokat a nehézségeket, amelyek az ipari hitelek nyújtása terén gyakran felmerültek. Elsősorban — és ez a legfontosabb körülmény —

a biztos kezes hiánya tette szükségessé a Creditul Industrial rezervált magatartását

és ennek tudható be, hogy ipari hitelt csak alapos kivizsgálás után nyújtottak.

A helyzet a Creditul Industrialnál nem változhatik mindaddig, amíg a lej stabilizációja be nem következik, amely maga után vonná a gazdasági megerősödés és ipari újjászülés lassu realizálódását. Tény az, hogy a Creditul Industrial megtette a szükséges előkészületeket arra, hogy a gazdasági konszolidálás bekövetkezik és akkor nagyobb tere nyílik majd az ipari hitelek folyósításának, mint jelenleg a zavaros és bizonytalan gazdasági helyzetben.

Mamuth-számok négy év mérlegében

A Creditul Industrial négyévi aktivitásának kimutatása szerint az ipari hitelintézet az 1924. év folyamán 1 milliárd 791 millió 600 ezer lej folyósított ipari hitellként, az 1925. évben 721 millió 503 ezer lej, az 1926. évben 539 millió 260 ezer lej, az elmúlt évben pedig 333 millió 770 lej folyósított az ipar fellendítésére. Ezek a számok a folyószámlahitelek összegeit mutatják.

Még kell állapítanunk, hogy a kimutatás igen szomorú, mert az Ipari Hitelintézet első évi működésétől az elmúlt évig

a folyósított hitelek összege állandóan csökkent.

Midőn a pénzügyi élet nehézségei és a külföldön is érezhető gazdasági krízis, valamint a dumpingra törekvő külföldi ipar a belföldi ipar nyakán egyre szorosabbra húzta össze a kötelet, a Creditul Industrial a hitel-folyósítások terén leépíteni volt kénytelen. Nyilvánvaló, hogy Románia iparának sohasem volt annyira szüksége pénzügyi támogatásra, mint jelenleg. A gazdasági válság következtében beállott leépítési folyamat elleni küzdelemben az ipar ellenálló képessége meggyengült és lassanként elvesztette azt a biztos pozíciót, amellyel a világháboru előtt birt Romániában.

A Creditul Industrial kimutatásainak más számadatai is bizonyítják, hogy az ipar prosperálásának lehetőségé elsősorban az ország racionális pénzügyi vezetésétől függ, mert általábanosságban ez minden gazdasági fellendülésnek a létalapja. Az Ipari Hitelintézet kimutatta, hogy az utolsó négy év folyamán sokkal több kérelmet nyújtottak be ipari hitel folyósításáért, mint amennyinek a Creditul Industrial eleget tehetett volna. Így az 1924. év folyamán 890 kérvényt terjesztettek elő, összesen 5 milliárd 695 millió 850 ezer lej ipari hitel folyósításáért. A Creditul Industrial igazgatósága csak 559 kérvényt vett tárgyalás alá és 342 kéreésre összesen 1 milliárd 791 millió 600 ezer lej ipari hitelt folyósított. A következő évben már csökkent a kérelmek száma. A kimutatás szerint az 1925. évben 310 kérvényt nyújtottak be és 139 esetben folyósítottak ipari hitelt 721 millió 503 ezer lej összegben, holott az igényelt összeg 1 milliárd 730 millió 270 ezer lej volt.

Az 1926. évi kimutatás a következő képet mutatja: 440 kérvényt vettek tárgyalás alá, amelyekben 1 milliárd 852 millió 100 ezer lej igényelték, ténylegesen azonban csak 121 kérelmet hagytak jóvá és 539 millió 260 ezer lej hitelt folyósítottak. A Creditul Industrial az elmúlt évben összesen 164 kérvényt vett tárgyalás alá, 83 hitelkérelmet hagyott jóvá, melyekre 333 millió 700 ezer lej folyósított a különböző iparvállalatoknak.

110 millió kölcsönt kapott a kisipar

Az Ipari Hitelintézet a kisipar részére 110 millió 976 ezer 500 lej hitelt nyújtott az ország különböző pénzügyi intézetei utján, 2 százalékos kamatot számítva a Banca Nationala által megállapított minimális kamatozási összeghez.

A Creditul Industrial négy év leforgása alatt 1927. év december hó 31-ig a vas- és fémiparnak 987 millió 120 ezer lej, a faiparnak 208 millió 520 ezer lej, a kémiai iparnak 135 millió 600 ezer lej, az élelmiszeriparnak 867,290.000 lej, a textiliparnak 314 millió 450 ezer lej, a bőr- iparnak 267 millió 750 ezer lej, a kerámiai iparnak 149 millió 800 ezer lej, a papír- és nyomdaiparnak 166 millió 50 ezer lej, villamossági iparvállalatoknak 146 millió 100 lej, a petroleumpiparnak 125 millió lej, különböző speciális ágaknak 284 millió 100 ezer lej, a kisipar részére pedig 110 millió 976 ezer 500 lej folyósított négy év alatt a Creditul Industrial.

A mostoha Erdély és Bánság Országreszek szerint kimutatható, hogy 1924. évben az ókirályság területéről 222 kérvényt aprobált a Creditul Industrial, amelyre 1 milliárd 20 millió 400 ezer lej folyósított

Erdély, Bánság és Máramaros részére 91 kérvényt aprobált 708 millió 650 ezer lej hitelt nyújtva,

Besszarábia részére 21 kérvényt aprobált 47 millió 700 ezer lej hiteltértekben, Bukovinában pedig 8 kérvény alapján 16 millió 850 ezer lej hitelt folyósított.

A következő évben az ókirályság területére már csak 82 kérvény alapján bocsátott ki a Creditul Industrial 369 millió 953 ezer lej hitelt, míg

Erdélyben 42 aprobált kérvényre 320 millió 50 ezer lej hitelt folyósítottak,

Besszarábiában 11 kérvényt aprobálva 22 millió lej hitelt, míg Bukovina részére 4 kérvényt ismerve el

jogosnak 9 millió 500 ezer lej ipari hitelt nyújtott.

Az 1926. évben az ókirályság 77 jóváhagyott kéreására 437 millió 460 ezer lej hitelt bocsátott a regáti ipar rendelkezésére a Creditul Industrial, míg

32 erdélyi kérvény alapján 110 millió lej hitelt folyósított az erdélyi iparnak.

Az Ipari Hitelintézet az 1927 évben a regáti ipar részére 46 kérvény alapján 164 millió 420 ezer lej ipari hitelt, 25 erdélyi kérvényre 158 millió 100 ezer lej folyósított.

A Creditul Industrial az utolsó 4 év alatt az ókirályság kisipar részére 54 millió 700 ezer lej,

Erdély, Bánság és Máramaros kisipar részére 48 millió 376 ezer 500 lej,

Banca Chrissoveloni își sporește capitalul dela 250,000.000 lei la 350,000.000 lei

Prin cointeresarea băncii Niederoesterreische Escompte Gesellschaft, capitalul străin va intra în România

Ni se comunică, că Banca Chrissoveloni a cărei activitate pe piața noastră a luat un fru os avânt prin finanțarea multor intr prinderi prospere precum: „Energia” Soc. An. pentru întreprinderi electrotehnice, electrochimice și mecanice, Soc. An. Rom. Băi e Borsec, Fabrica de ciorapi Standard etc. etc. și care a desăvârșit naționalizarea Băncii Ardelene, una din cele mai vechi și reputeate întreprinderi ale Ardealului, a î cheiat zilele aceștea o tranșacțiune financiară de mare importanță, menită să contribuie în mod simțitor la propășirea noastră economică.

Banca Chrissoveloni își sporește capitalul dela 250,000.000 Lei la 350,000.000 — Lei

prin o nouă emisiune de acțiuni de 100,000.000 — Lei preluate integral de un con orțiu străin sub auspiciile Băncii Niederoesterreische Escompte Gesellschaft din Viena, bine cunoscută în cercurile financiare internaționale.

Noile acțiuni s'au emis la un curs de Lei 750 — pentru Lei 500 — nominal.

A Banca Chrissoveloni 350 milioane lejre emeli alaptökéjét

Anglia, Belgium, Csehszlovákia és Németország nagybankjai érdekeltséget vállalnak Romániában
A Nieder-Oesterreische Escompte Gesellschaft részvesz a Banca Chrissoveloni tőkeemelésében

A Banca Chrissoveloni, amely intenzív szerepet játszik Románia gazdasági és pénzügyi életében és amely számos jelentős iparvállalatot létesített, mint amilyenek az „Energia” Villamossági Rt., Borszék Fürdővállalat Rt., Standard harisnyagyár, hatalmas pénzügyi transzaksiót hajjt végre.

A Banca Chrissoveloni a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. — Erdély egyik legrégebb és leg-hatalmasabb pénzügyi intézetének nacionalizálása után — kimélyíti kapcsolatait a külföldi tőkecsoportokkal.

A külföldi tőkecsoportokkal való intenzív kapcsolat kiépítésével kapcsolatosan

a Banca Chrissoveloni elhatározta, hogy 250 millió lej alaptökéjét 350 millió lejre emeli fel.

A tőkeemeléssel kapcsolatosan a Banca Chrissoveloni saját tőkét, a 190 millió lej tartaléktőke beszámításával 540 millió lejre fognak emelkedni.

Azok között a pénzügyi intézetek között amelyek a Banca Chrissoveloni alap-

Besszarábia részére 2 millió 300 ezer lej, Bukovina részére pedig 5 millió 600 ezer lej ipari hitelt nyújtott.

A kisipari hitelek megyék szerint a következőképp oszlanak meg: Ilfov megye részére 14 millió 500 ezer lej, Szeben megye kisiparának 6 millió lej, Hunyadmegyének 5 millió 400 ezer lej, Alsófehérmegyének 5 millió lej, Aradmegyének, továbbá Jasimegyének 3 millió lej.

A Creditul Industrial négy éves mérlegének számadataiból kitűnik, hogy a csatolt területek nagy és kisiparának a Creditul Industrial négy év alatt aránytalanul kisebb összegű ipari hitelt nyújtott, mint az ókirályság iparának. Az erdélyi és bánsági ipar auspiciumai tehát ebből a szempontból sem rozásabbak.

In urma acestei tranșacțiuni capitalul și rezervele Băncii Chrissoveloni se ridică la Lei 550,000.000. Prin colaborarea cu Niederoesterreische Escompte Gesellschaft,

Banca Chrissoveloni și-a asigurat în Anglia, Belgia, Germania și Cehoslovacia, relațiuni bancare foarte străne cu însemnate instituțiuni financiare,

care vor contribui la ameliorarea mijlo celor de credit pe piața românească.

La noi în Ardeal știrea de mai sus a fost primită cu vie satisfacție, cu atât mai mult cu cât este prima tranșacțiune mai importantă de cointeresare a capitalului străin la afacerile din țara noastră de după război, iar mărirea mijloacele financiare ale Băncii Chrissoveloni ne îndreptăște ca să credem că va avea o repercursiune favorabilă și pe pieț Transilvaniei și Banatului, unde și până acum Banca Chrissoveloni a adus un însemnat apor, prin finanțarea de importante instituțiuni comerciale, industriale și financiare.

tőkeemelésében részt vesznek, vezető szerepet játszik a Niederoesterreische Escompte Gesellschaft. A pénzügyi intézetek, amelyek az új 100 millió lejes emissió lejegyzésében részt vesznek, egy-egy tagot fognak delegálni a Banca Chrissoveloni igazgatóságába.

A tőkeemeléssel kapcsolatosan a Banca Chrissoveloni 500 lej névértékű részvényeit 750 lej kibocsátási árfolyamon bocsátják lejegyzésre.

A Banca Chrissoveloni és a Niederoesterreische Escompte Gesellschaft kollaborációja következtében

Anglia, Belgium, Csehszlovákia és Németország legnagyobb és legtekintélyesebb pénzügyi intézetei hatalmas tőkékkel fognak hozzájárulni a romániai hitelszükségletek kielégítéséhez.

A saját tőkék gyarapítása lehetővé fogja tenni a Banca Chrissoveloni részére, hogy Erdély és a Bánság kereskedelmi, ipari és pénzügyi életének fokozottabb mértékben állhasson rendelkezésére.

A kereslet hiánya miatt leállítják üzemüket Erdély és a Bánság leghatalmasabb szeszgyárai

Hónapok óta csupán raktárra dolgozik a Temesvári Első Szeszégető és Finomító Részvénytársulat, az aradi Neumann Testvérek szeszgyárával együtt — Senki sem használja a 30 fokon aromatizált szeszt, a borpárlat kényszere pedig megöli a szeszgyárak termelési menetét — Katasztrófális méretekben fog nőni a munkanélküliség! — Ötszáz vagon szesz halmozódott fel Temesvár, Arad és Nagyvárad szeszgyáraiban

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság“ Arad-bánsági szerkesztőségétől

(Timisoara-Temesvár, márc. 25.) A borhamisítási törvény rendelkezései és a Bratianu Vintila-féle szeszgyasztást-kontingentáló törvénytervezet intenciói, — amint az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság már nagy és kimerítő cikkeiben rámutatott, — az ország szeszgyárait, melyek a Szeszszindikátus kereteiben tömörültek, súlyosan válságos helyzetbe sodorták. Az a körülmény, hogy a fogyasztóközönség nem használja a harminc fokon aromatizált szeszt, a rum- és likörgyártásra a borpárlatot és a szesznek kizárólag csak ipari célokra való használatának kötelezővé tétele egy félév leforgása alatt azt eredményezte, hogy az ország szeszgyárai félredobva a részleges leépítés reális üzleti politikáját, a helyzet kényszerítő hatása alatt katasztrófális kényszerrel siettetni az üzemek végleges leállításának szükségszerűségét,

az összes gyárak a legrövidebb időn belül üzemüket be kell szüntetessék.

A Szeszszindikátus minden próbálkozása sajnálatosan meddőnek bizonyult kormány intencióinak kikerülése érdekében: a szeszipari és szesz italipari rendeletek a szeszipar lassu megbénulását eredményezték az elmúlt félév alatt. Nemesak a nagy üzemmel dolgozó ipari szeszgyárakra gondolunk itt, hanem arra

a közel száz mezőgazdasági szeszgyárra is, melyeknek kisüzemeit éppoly irgalmatlansággal támadta meg meg létükben a kormányinak szeszipari politikája.

Az üzemek leépítése és a szeszkereslet hiánya folytán előálló helyzet arra kényszerítette Erdély és a Bánság szeszipari gyárait és nagyüzemeit, hogy a raktárra való termelés sok veszéllyel járó üzleti politikájához folyamadjanak végső megoldásképen.

Ilyen körülmények között előre lehetett látni a szeszipari termelés elkerülhetetlen esődjét.

A nagyüzemek raktárai megteltek, a piac kereslete pedig még ma is egyre, csökken.

A helyzet kényszerítő sulya alatt Erdély és a Bánság nehéz helyzetbe jutott ipari szeszgyárai arra az elhatározásra jutottak, hogy a kereslet hiánya miatt és tulhalmozott raktáraikra való tekintettel termelésüket teljesen beszüntetik. Így az ország szesziparának egyik Európaszerte híres és egyik legnagyobb vállalata, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. érdekeltségébe tartozó

Temesi Első Szeszégető és Finomító Részvénytársulat rövidesen teljesen beszüntetni készül iparüzemét, az aradi, csaknem hasonló méretekkel rendelkező Neumann Testvérek szeszipari üzemével együttesen.

Illetékes helyen nyert bizalmas értesüléseink szerint a Temesi Szeszégető és Finomító Rt. raktáraiban mintegy százötven vagon ipari szesz van, amely mennyiség értékesítésére belátható időn belül nincs komoly ki-

látás: az aradi Neumann Testvérek szeszipari üzemének raktáraiban pedig szakkörök kétszázötven vagonra becsülik a raktárra termelt ipari szesz mennyiségét. A nagyvárad szeszgyár termelését és hasonló helyzetét figyelembe véve, mintegy

öt-hatszáz vagonra tehető az az ipari szesz mennyiség, mely értékesítetlenül hever Erdély és a Bánság szeszgyárai raktáraiban,

nem számítva még a kisebb mezőgazdasági szeszgyárak raktár-kontingensét.

Az ország szesziparának katasztrófális válsága komoly gondot adhat mindazoknak, akik tisztában vannak azzal a hatalmas jövedelemmel, melyet a vállalatok vám címén évente az államnak fizettek, a szeszadó hatalmas összegével együtt. Am ettől eltekintve a szeszipari válság szociális oldala is oly problémákat vet fel

a mai súlyos munkáviszonyok között, melyeket nem hagyhat figyelmen kívül a kormány. A szeszipari vállalatok új munkanélkülieinek ezrei márról-holnapra az utcákra kerülnek és az új elhelyezkedésükre nem kínálkozik sehol semmiféle lehetőség az általánosan leépített gazdasági piacokon, az ipari élet tulterhelt területein.

Nem valószínű, hogy a kormány ezt a helyzetet előre látta volna, különben nem lenne oly

pánikszerű a zűrzavar a bukaresti miniszteriumokban,

ahol a gazdasági élet komoly faktormai megdöbbenve és egyelőre tehetetlenül látják ma már a végső összeomlást közeledni. Az ország egykor legvirágzóbb és egyik legjövődelműbb iparágának esődjé gyors segílyt igényel és az összes hivatalos tényezőknek azonnali közbelépést, mielőtt a katasztrófa bekövetkeznék.

Az Arad-Csanádi Takarékpénztár közgyűlése

Husz százalék az osztalék — Tizenhatmillió lejre emelik az alaptőkét — Beolvasztják a Kisjenői Takarékpénztárt

Az Arad-Csanádi Takarékpénztár március 18-án tartotta meg 38. évi rendes közgyűlést.

Purgly László igazgató elnök, miután konstata, hogy a megjelent részvényesek 8483 részvényt képviselnek és így a közgyűlés határozatképes, az ülést megnyitotta.

A jegyzőkönyv vezetésére Kneffel Béla igazgatót, annak hitelesítésére dr. Barabás Bélát és báró Neumann Danielt részvényest kérte fel.

Az igazgatósági, felügyelőbizottsági jelentést Földes Soma vezérigazgató olvasta fel.

A jelentésekből és a mérlegből örövendetesen vette tudomásul a közgyűlés az intézet jelentős fejlődését a további fejlődés perspektíváját. A közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy

osztalékkul 20 százalékot, az ezer lej névértékű részvények után 200 lejt fizet.

Elhatározta továbbá, hogy 1 millió 500 ezer lejből a követelésekre tartalékalapot létesít.

A közgyűlés és az intézet fejlődési programjához tartozott a tárgysorozat következő pontja: a Kisjenői Takarékpénztárral való egyesülés — azaz nevezett intézetnek fiókká való átalakítása — és ezzel kapcsolatban

az alaptőkének 10 millióról 16 millióra való felemelése.

Földes Soma vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság'erre vonatkozó javaslatát, előadva, hogy a Kisjenői Takarékpénztár, mely a megye legforgalmasabb helyén, széleskörű összeköttetésekkel rendelkezve, régi jóhírnevű intézet, tőkehiány folytán nem tudta környéke hiteligenyit kielégíteni — fiókká való átalakítás után fontos tényezőjévé fog válni a megyei pénzügyi piacnak és miután sikerült oly megállapodásra jutni az egyesülés tekintetében, amely mindenki jogos igényeit kielégíti, a Kisjenői Takarékpénztár közgyűlésén örömmel mondta ki az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárral való egyesülését.

Ezzel kapcsolatban szükségessé vált az alaptőkének felemelése 10 millióról 16 millióra, melyből 1 millió a Kisjenői Takarékpénztár részvényeinek átcserelésére szükséges, míg 5 milliót a régi részvényeseknek ajánlanak fel 2:1 arányban és ezen tranzakció lebonyolításának idejét 1928 április hó 1-től május 15-ig állapítják meg. A közgyűlés az egyesülést és alaptőkeemelést egyhangulag kimondotta.

Ezek után következett 2 új igazgatósági tag megválasztása 2 évre, mely

helyekre a közgyűlés egyhangulag br. Andrányi Lajost és Takácsy Miklóst, az aradi és megyei gazdasági élet e két kitűnő, ifju reprezentánsát választotta meg.

DI Al. Romalo directorul general al Soc. „Dacia România“

Contra statificării asigurătorilor — Ce vor zice asigurătorii?

D. Al. Romalo, directorul general al societății de asigurare „Dacia-România“ a ținut la „Institutul Economic Românesc“ o conferință cu subiectul: „Organizarea internațională a asigurătorilor și interesele economice naționale“

Pornind dela acest titlu conferențiarul nimereste tocmai unde era de așteptat să nimerescă un reprezentant atât de autorizat al societăților de asigurări la concluzia, că asigurătorile trebuie statificate.

Asupra acestei chestiuni se poate discuta, de sigur, cu argumente pro și contra, după cum o privim din punctul de vedere al societăților de asigurare, pe care, bine înțeles, și-l însușește și d. Al. Romalo, sau din punctul de vedere al asiguraților deja și până acum speriați de disproporția dintre primele ce le varsă societăților de asigurare și dintre semnele, cari li se întore pe cale de despăgubire plătite de societăți și cari nu știu ce vor zice deacum într-o lună, când se vor găsi în fața unor noi și considerabile urcări a primelor din Transilvania, ca să fie nivelate cu cele din vechiul Regat, cari au atins deja de mult un nivel de spoliațiune direct rușinos față de cele din străinătate și popularizarea asigurătorilor.

Față cu asemenea argumente, pe cari suntem obișnuți să le auzim din partea asiguraților, asigurătorii au și dânsii negreșit o seamă de argumente, de cari se cred obligați a ținea seamă. Reținem un astfel de argument din conferința dlui Romalo, care susține că în perioada dela 1887 până la 1917 adecă în 30 de ani, când leul era stabil principalul reasigurator al Societății „Dacia-România“ a pierdut 6 la sută din primele primite din țară, iar în perioada dela 1917—1928 a pierdut 1½ la sută.

Afirmațiunea este cam nebuloasă, de aceea nici nu insistăm asupra ei de data aceasta. De sigur conferința va apare în „Buletinul Institutului Economic Românesc“ într-o stilizare mai precisă.

Din capul locului însă ne vine să întrebăm, oare aceste date nu sunt trase la calapod ad hoc, pentru a sprijini teza contrară statificării?

Noi — dela această gazetă — suntem mult mai convinși de foloasele libertății relațiilor economice, decât să fim prieteni ai statificării și monopolurilor. Totuși nu putem privi chestiunea numai din punctul de vedere al asigurătorilor, ei ne interesează cel puțin în aceeași proporție și ce zic asigurătorii. Credința acestora este că societățile de asigurare însuși împing spre statificare prin exagerările politice lor tarifare și mai ales prin ivirea a o mulțime de întreprinderi dubioase.

Asigurații se găsesc cu îngrijorarea la urcările de tarife, pe cari de abia le suportă, precum și la primejdia atât de bureți suspiecți ieșiți după ploaie și își zic: decât așa, mai bine orice, chiar și statificarea.

DIANA sós borszesz, vezérképvislet „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A szövetszakma tavaszi mérlege

Menthetetlenül elvérzik az erdélyi és bánáti piac — Erdély és a Bánát elvesztette felvevőképességét

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság“ Arad-bánsági szerkesztőségétől

A váratlanul kemény és hosszú tél következményei leginkább a textilpiacon mutatkoznak. A rossz üzletmenet mellett valóságos katasztrófáisan hat a tavaszi szezon nehéz kibontakozása. A textilszakmában például még csak meg sem indultak a tavaszi vásárlások úgy, hogy az üzletekben teljes pangás van.

A szövetszakmában azonban, ha gyengén is, de kibontakozott, sőt már a végére is ért a várva várt tavaszi szezon. Felkerestük Románia egyik legnagyobb szövétáruházt, az aradi Radó et Comp. céget és beszélgetést folytattunk Weisz Gyulával, a cég igazgatójával.

— A tavaszi szezon, — mondotta Weisz igazgató — majdnem ugyanaz volt, mint az őszi idény. Forgalmunkat körülbelül 40—50 ezer méter áruhan bonyolítottuk le 6—7 millió lej forgalmi értékben. A mennyiségi hasonlóság ellenére azonban nagy eltolódások észlelhetők a szövetszakmában.

— Megdöbbenve konstatáljuk, hogy az erdélyi és bánáti piac felvevőképessége és bonitása napról-napra romlik.

— Az eladás egyre jobban a régi regátbla, Olténiába s Moldovába gravitál. Az eladási körök ezekre a területekre szűkülnek, míg Erdély és Bánát területén tulnyomó többségben váltófedezet mellett kötünk üzletet. A csatolt részek piaci elvérést kétségtelenül a rossz adópolitika és a türehtelen gazdasági viszonyok okozzák. A Marosmente például teljesen megszűnt, mint felvevőpiac és az érthető is, mert a faexport 70 százalékban szünetel.

Romániában ma csaknem kizárólag az olésó szövetet vásárolják. A regátbla nem a minőség, hanem a deszenizálás szerint veszik az árut.

A külföld veszteséggel dobja az exportárut a román piacra és ezzel a belföldi gyárak letörését célozza.

— Egyébként azonban külföld nagyon rezerváltan viselkedik Romániával szemben. A tartózkodás csak az angrosszistákkal szemben áll fenn. A nagykereskedők helyett a külföldi gyárak a detailistákhoz is elküldték utazóikat és kis méretekre felvágott árut adtak el. A belföldi nagykereskedők utazóinak így hatalmas konkurenciával kellett megküzdni.

— A belföldi gyárak hatalmas lépésekkel haladnak előre a tökéletesség útján. Idén már az összes külföldi kompozíciókat hozták és mintáik a tökéletességig hasonlítanak a külföldi kreációkhoz.

— Kompozíció dolgában a streichgarn, coweroats cikkek helyét a cheviott-szerű anyagok foglalták el.

— A vámrevízió ügyében remélhetők a közel jövőben sikerül eredményeket elérni. Országos szakmai közeli akeió indult meg a horribilis behozatali vámok ellen. Az akeió célja, hogy

a negyven lejes aranyalapot a svájci frank mindenkorijegyzésének megfelelően változtassák meg.

A szorzókules tehát a mai negyven lej helyett harmincegy lej lenne.

— Mondanom sem kell, hogy a szövétáruk olesóbbodásával nagy enyhülés állana be minden vonalon.

— Véleményem szerint a krízis elérte kulminációs pontját és ha nem jön enyhülés, ha az adópolitika taglója nem szünetel és a behozatali vámkat nem revidálják, elkerülhetetlenül megindul Románia gazdasági élete a végső lejtőn.

A Szászvárosi Takarékpénztár Rt. 1927. évi mérlege

A Szászvárosi Takarékpénztár Rt. 57. üzletévének lapunk más helyén közölt mérlege szerint az intézet ismét teljes mértékben kielégítő eredményeket ért el. A betétek összege elérte a 11 millió 883 lej 45 banit és kifejezi azt a korlátlan bizalmat, amellyel a hunyadmegyei magántőkészek az intézettel szemben viseltetnek.

Az intézet 60 ezer lej alap- és 770 ezer 216 lej tartaléktőke mellett 2 millió 654 ezer 134 lej 68 bani bruttó nyereségből 135 ezer 228 lej tiszta nyereséget, vagyis 17%-os jövedelmezőséget ért el.

A közel 12 millió lejes kihelyezések összegéből 3 millió 904 ezer 293 lej 20 banit folyószámlái és 6 millió 511 lej váltóhitel ellenében boesátott a hitelgénylők rendelkezésére.

A már korábban tervbevett alapítókezelési tranzakcióit sejteti a rendelkezésre álló vagyon több, mint 2 millió lejes összege, ami feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a számításba sem jöhető 60 ezer lejes alaptőke a 13 millió 54 ezer 802 lej 92 banis mérlegforgalmi összeggel paritásban álló módon emeltessék.

Az értékpapírállomány 310 ezer 650 lejes, az ingatlanok 127 ezer lejes és a berendezés 1 ezer lejes értékelt tételei jelentős latenciákról tesznek tanuságot.

A Bocz Soma ügyvezető igazgató vezetése alatt álló erős intézet elmúlt évi eredményeivel a részvényesek minden tekintetben megelégedettek lehetnek.

A „Hermes“ Bank és Kereskedelmi Rt. 1927. évi mérlege

Nagy fejlődés az összes üzletágakban — 15 százalék az osztalék

A bánátsági pénzüvilág egyik legmozgékonyabb bankja, a „Hermes“ Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság elmúlt évi mérleg állandó és fokozatos fejlődéséről számol be.

Az 1926. évi 5 millió lejjel szemben az elmúlt esztendőben az alaptőke 5 millió lejjel szerepel, ebben az esztendőben azonban újabb 2 millió lejes emissziós javaslattal lép az igazgatóság a közgyűlés elé és bejelenti, hogy engedélyt nyert az intézet az alaptőkének 15 millió lejre való felemelésére. A megállapított tervzet szerint a hátralékos 5 millió lej valószínűleg csak a jövő évben kerül emisszióra, bár az intézettel szemben tanusított erős érdeklődés alapján ez az 5 millió lej az 1928. évben is lejegyzésre és befizetésre kerülne, azonban Weinberg Pál vezérigazgató szigorúan ragaszkodik fejlesztési programhoz, amelynek értelmében egy-egy emisszió csak üzletelvéként kerülhet lejegyzésre.

Nagy mértékben emelkedett az intézet betéti állománya, amely az elmúlt üzletévben meghaladta a 48 millió lejt

és ennek arányában mutatkozik váltótárcza tételének növekedése is, amelynek 29 millió lejen felüli összege 10 millió szaporulatról számol be.

Az állandó alaptőkeemelési tranzakciónak megfelelően változott a tartalékok és rendelkezésre álló készpénzek tétele is. Előbbi 2 millió 300 ezer lejjel szerepel a mérlegben, azonban az ez évi dotációval 2 millió 550 ezer lejre fog emelkedni, míg az alaptőkét meghaladó közel 10 millió lejes pénztári állomány a fel-

tétlen mobilitás erős kifejezője. Az intézet saját vállalatát az 1927. üzletévet ismét a legjobb eredményekkel zárták, amiben elsősorban a vállalatok élén álló feltétlen szakembereknek van legnagyobb érdemük. Az intézet közel 7 és félmillió lejjel alimentálta ezeket a vállalatokat és az olésó tőkékkel elősegítette ezek tevékenységének feltétlen prosperitását.

A kihelyezések összege váltóra és folyószámlára meghaladta az 50 millió lejt és szolid kamattételekkel segített a rendkívül nyomott közgazdasági élet faktorainak programjaik kereshitvitelében.

Megemlítést kívánnak az intézet latens tartalékai (értékpapírállomány 811 ezer 124 lej 30 banis és a berendezés, felszerelés 1 lejes összegben), melyek a nyílt tartalékokkal a mobilitáshoz is okvetlenül szükséges stabilitás értékmerői.

Az intézet 10 millió 300 ezer lej saját tőkével 4 millió 349 ezer 864 lej 50 bani bruttó nyereségből 2 millió 215 ezer 72 lej 70 bani tiszta nyereséget ér el, amely összegből a kétes követelések tartalékalapját újabban 500 ezer lejjel dotálta az óvatos igazgatóság és így mérleg szerint a saját tőkék 16%-os jövedelmezőséget értek el, amelyből az igazgatóság javaslata értelmében

15%-os osztalékot fog a közgyűlés megállapítani.

A súlyos gazdasági viszonyok közt zött elért szép eredmény Weinberg Pál vezérigazgató és a vezetése alatt álló kiváló tisztviselői kar érdeme.

Comerțul de stofe în campania de primăvară

Piața din Ardeal și Banat și-a pierdut puterea de cumpărare

Campania de primăvară se va încheia prost pentru textile. Prelungirea neobisnuită a iernei a zăbovit prea mult desfășurarea cumpăraturilor; iar de acum negustorii trebuie să fie pregătiți la o primăvară seurtă.

Comerțul en gros de stofe și-a cam încheiat campania de desfacere pentru sezonul de primăvară. Rezultatul este și de data aceasta mediocru.

Dăm mai la vale informațiile vrednice de luat în seamă și părerile unui engrosist din cei mai de frunte din această branșă: d. Iuliu Weisz, directorul firmei Radó et Co din Arad.

— Sezonul de primăvară — ne spune d. Weisz — este aidoma cu cel de astă-toamnă. Am avut o desfacere de 40—50 mii metri, reau-

zând o circulație de 6—7 milioane lei. Cantitativ am fi menținut nivelul de astă-toamnă; dar am constatat cu consternare scăderea puterii de cumpărare a pieței din Transilvania și Banat. Vanzarea gravitează mai mult spre Oltenia și Moldova, cari preferă deseurile seduătoare, adese ori chiar în paguba calității. De altfel tendința este aceeași și în Transilvania și Banat cu deosebirea, că aici se cumpără mai puțin.

— In afară de această situație incertă împrejurărilor interne ale pieței, comerțul en gros de stofe a avut să înfrunte lovitura fabricilor din streinătate, cari și-au trimis agenții pe la detailiști, pentru a le vinde direct cantități mici. Luați astfel între fabrici și detailiști, engrosiștii își văd amenințată poziția pe piață.

„Ardealul Economic“
Erdélyi Közgazdaság

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: } **CLUJ, Strada Minerva 7. Telefon: 4-44.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: }

Director și răspunzător: } **TRAIAN CHIRILĂ**

Igazgató és felelős szerk: }

Abonamente — Előfizetési árak:

in țară un an	1000	jumătate an	600 lei
belföldön egész évre		félévre	
pt. străinătate:			1500 lei.
külföldre:			

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm ²	} 20 lei
Cimlapon I. old. cm ² -ként	
In text	} 15 lei
Szövegoldal	
Un sir garmond	} 80 lei
Egy garmond sor	

Nyílt levél

Bratianu Vintila miniszterelnök és pénzügyminiszter urhoz az április elsején életbeléptetendő kamatleszállításról

Miniszterelnök Ur! Románia pénzügyi életének mérlege nemrég lezárt és a mérlegadatokról bizonyítékok állnak rendelkezésünkre, amelyekkel igazolni lehet, hogy pénzügyi viszonyaink a legjobb elképzeléssel sem javultak. A gazdasági válság továbbra is nyomasztólag nehezedik az ország kereskedelmi, ipari és pénzügyi életére, a milliós cégbukások egymást érik, a CFR szállítási díjtételei horribilisan magasak: gazdasági mérlegünk tehát nem mutat fejlődést.

Néhány tömör szóban rámutatunk arra, hogy a kormány részéről eszközölt jóindulatú intézkedések nem voltak elégségesek a krízis megszüntetéséhez és így magától értetődő, hogy amennyiben segíteni akarunk a bajokon, úgy az eddigi eszközöktől eltérően újabb és határozottabb módokat kell keresnünk a gazdasági probléma megoldására. A pénzügyi kormány április elsejével életbe akarja léptetni a kamatok leszállítására vonatkozó rendelkezést. Tagadhatatlan, hogy a pénzügyi élet normalizálódásának egyik fokmérője a kamatok rendezettsége, amely csak jó hatást gyakorolhat az általános gazdasági életre.

A kamatlimitálási tervet keresztülvitele új korszakot jelentene a pénzügyi élet fejlődésében, ha azt gyökeres változásokat előidéző kormányintézkedések előznék meg. Gondolunk elsősorban a viszonyok megváltoztatására, amely egyúttal a pénzügyi élet helyzetét is megerősíthetné. Erről azonban egyelőre szó sincs és így alapos okunk van kijelenteni, hogy radikális változtatások hiányában a kamatredukciók radikális bevezetése katasztrófát idézhet elő a pénzpiacra.

A kamatleszállítási tervet hiányosságai

A Banca Nationala néhány héttel ezelőtt elhatározta, hogy április elsejével kezdődőleg a reeszkomptot élvező pénzügyi életet kötelezni fogja a kihelyezési kamatlábnak a jelenlegi 24—26 százalékról 18 százalékra való redukálására. Ezzel kapcsolatosan magától értetődő, hogy a pénzügyi élet a betéti kamatot is minimálisan 10 százalékra lesznek kénytelenek redukálni. A kamatleszállítás súlyos nehézségek elé fogja állítani a pénzügyi életet, mert tudott dolog, hogy a nagyobb pénzügyi élet regieköltségei a 7—8 százalék között variálnak, így tehát a kihelyezések után járó redukált kamatból semmilyen körülmények között nem fogják tudni fedezni a leszállítás folytán felmerülő különbözetet.

A tervbevetett rendelkezés életbeléptetése esetén azonban más eshetőséggel is kell számolnunk, ha a következők minden oldalát fel akarjuk tárnani. Amennyiben a pénzügyi élet a Banca Nationalától élvezendő visszleszállítási hitel elnyerése érdekében kénytelenek lesznek a betéti kamatlábat tízszázalékra redukálni, úgy számolnunk kell azzal, hogy a betétesek meg fogják rohanni a bankok pénztárait, hogy betéteiket kivessék és nagyobb kamatot igényelve olyan pénzügyi életet helyezzenek el, amely nem élvez visszleszállítási hitelt a Banca Nationalától, tehát nem esik a kamatredukálási rendelet hatálya alá.

A Banca Nationala kamatleszállítási tervének hiányossága annál nyilvánvalóbb, mert amidőn a Romániában uralkodó pénzkriszisen akar segíteni, válságba sodorhatja még a legnagyobb reeszkomptot élvező pénzügyi életet is és igen kis mértékben segít azokon a bankokon, amelyek kiesnek a kamatleszállítás kötelezettsége alól. Tényként le kell szögeznünk, hogy a kamatleszállítási tervet keresztülvitele a magánuzsora felburjánzásának tág terét fogja megnyitni. A betétesek kényszerült kivonulásával a pénzügyi élet forgalma egyre esőkenni fog, a pénzügyi élet pedig, amelyek eddig a bankok trezorjaiban nyertek biztos elhelyezést, átvándorolnak magánosok kezébe, akik uszarakamatok útján fogják megfizetni a „betéteseknek“ a nagyobb kamatot.

Zavarok a mérlegegyenlegben

A kihelyezési kamatnak 18 százalékra való redukálása a pénzügyi élet költségvetésében is súlyos zavarokat fog előidézni. A kamatredukcióval ugyanis vele jár a pénzügyi élet jövedelmének 20—25 százalékos esőknése, amellyel egyidejűleg a kiadásokat a legjobb esetben is csak 6—8 százalékkal lehet redukálni. A tulajdonképeni nagy kiadások változatlanok maradnak, mert szorosan hozzátartoznak a pénzügyi élet működésének legfontosabb követelményéhez. A bankok a jelenlegi kamatrendszer mellett sem örvendtek a legbusásabb jövedelemnek, miután biztos kezes hiányában kockázatos vállalkozásokba fektették tőkésüket.

A ráfizetések után, amelyeket a pénzügyi élet különböző ipari vállalatokba helyezett tőkésük után kellett elviselniük, a bankok nagy reménységgel néztek pénzügyi kormányunk ténykedése elébe, remélve azt, hogy végre szakíthatnak a rizikós üzleti vállalkozásokkal és behelyezkedhetnek a normális és bankszerű pénzügyi élet kereteibe.

Ehelyett azonban április elsejétől kezdődőleg pénzügyi életünket az fenyegeti, hogy mérlegegyenlegük két oldalát nem fogják tudni egyensúlyba tartani, mivel a kereset és a kiadás között fennálló hatalmas különbözetet nem fogják tudni áthidalni az adott gazdasági viszonyok mellett, az életbeléptetendő kamatozási rendszer miatt.

A pénzügyi élet útja a bukás veszélye felé

A kényszerült kamatleszállítás bevezetése esetén a pénzügyi élet minden lehetőség el fogja veszíteni, hogy meglévő tőkésüket valami módon gyümösösztessék. Ezzel kezdetét fogja venni a nyugati értelemben vett pénzügyi és bankári princípiumok lassú kizárása és a pénzügyi élet a legkülönbözőbb utakat fogják keresni a kihelyezési lehetőségekre, azzal az indokolással, hogy az életbeléptetett kamatrendszer nem felel meg a normális bankári élet követelményeinek. Ezzel kapcsolatosan elkerülhetetlen lesz az, hogy a bankok bele ne sodródjanak a rizikóval járó spekuláció és a sok veszélyt jelentő uszora tekervényes utvesztőjébe.

Számolnunk kell azzal is, hogy amennyiben a pénzügyi élet a kamatredukció életbeléptetésével akadályokat gördít a Banca Nationala, il-

letve a pénzügyi kormány, olyan intézkedések is fognak akadni Romániában, amelyek meglévő tőkésüket külföldön helyezik majd el erős valutában 4—7 százalékos kamatozás mellett. Ez már eleve is hathatós védekezési eszköz lesz, mert a pénzügyi élet valutáris tranzakcióik esetén mentesülnek a lefluktuáció kellemetlen hatásaitól, de a belső gazdasági élet károsodást szenved, mert így esőkenni fog a kölcsönöszerzési források.

Nem akarjuk részletezni azokat a többi lehetőségeket, amelyek a pénzügyi élet rendelkezésére állnak, csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy az alapos indokok végtelen felsorakoztatásával bizonyíthatjuk állításainkat és csak azt kívánjuk leszögezni, hogy a kamatleszállítási tervet jelenlegi formájában való alkalmazása a pénzügyi életet nem segít, hanem nehézzé teszi helyzetét.

Miniszterelnök Ur! A pénzügyi kormány radikális előkészületeket kellett volna tennie az új kamatrendszer bevezetése előtt. Pénzügyi szempontból ugyanis legnagyobb jelentőséggel bír a bankári élet normalizálásának ezen része. Mi a pénzügyi élet? Tőkés gyümösösztetése, illetve különböző módon való kamatoztatása oly módon, hogy az megélhetési standardot biztosítsa a tőke tulajdonosának. Bármilyen intézkedést teszünk, végecélnk csak a tőke megfelelő gyümösösztetése lehet, nem pedig a gazdasági és pénzügyi élet vérkeringésének megzavarása.

Hiányzik a valutastabilizáció

Tagadhatatlan, hogy a kormány az évek óta tervbevetett lejstabilizációt még mindig nem vitte keresztül, holott ez a gazdasági élet normalizálásához elengedhetetlen.

Husz százalék osztalékot fizet a temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt.

A temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bank Rt. március 19-én tartotta meg 1927. évre vonatkozó mérlegmegállapító ülését Totis Rezső belga királyi konzul elnöklése alatt.

Az igazgatóság a mérlegben megállapított 4.705.326.91 lej nyereség felosztására vonatkozóan elhatározta, hogy a folyó hó 28-án megtartandó

sának igen jelentős eteppeja, amely egyúttal a pénzügyi élet megszilárdulását is jelentené.

Ha a Banca Nationala kitartana tervének keresztülvitele mellett, úgy a katasztrófa elkerülése végett a visszleszállítási hitelre előirányzott alapot teljes egészében utalja ki és ossza el a pénzügyi élet között, amelyek a nagyobb mennyiségű reeszkomptot ipari és kereskedelmi vállalkozásoknak, továbbá magánosoknak adhatnák kölcsön 18 százalékos kihelyezési kamattal. A kormánynak intenzívebbé kell tenni az ország bankjegyforgalmát, hogy a kamatredukció veszedelem nélkül léphessen a megvalósítás stádiumába.

Sine ira et studio: ha a Banca Nationala, illetve a pénzügyi kormány is hajlandóan mutatkozik helyes gazdaságpolitikával siettetni a gazdasági konszolidáció munkáját, amelynek egyik kitévője a kamatleszállítás, az ország pénzügyi köreinek, a bankoknak, kereskedelmi és iparvállalatoknak is áldozatot kell hozni. Ezt a gazdasági faktorok is elismerik, az áldozathozás azonban nem lehet a végtelenségig, a esődig és a teljes vagyonszüccsítésig.

Április elseje előtt ennyit akartunk a Miniszterelnök Ur tudomására hozni, hogy vezetőköreink is rájöjjenek arra az örök tételre, amely szerint ilyen jelentős pénzügyi változtatásokat nem lehet máról holnapra keresztül vinni. Helyes érzéssel inaugurált gazdaságpolitikával kell megvetni olyan pénzügyi, kereskedelmi és ipari éra alapjait, amelyen a gazdasági növekedés folyamatát korlátozó és megszorító intézkedésekkel lassanként elimináljuk, de úgy, hogy ezzel az ország gazdasági tényezői ne szenvedjenek károsodást és ne kerüljön a bukás veszedelmébe.

Egyébként nagyrebecsüléssel vágyunk az:

Ardealul Economic-Erdélyi
Közgazdaság szerkesztősége

közgyűlésen javasolni fogja a tartalékalapnak 480.000 lejvel való dotálását, míg osztalékra, mint az előző évben, ismét 20 százalékot, azaz 1000 lejes összevont részvényenként netto 200 lej kíván kifizettetni.

A közgyűlési meghívót, valamint az intézet mérlegét lapunk más helyén közöljük.

MEGHÍVÓ

Az Aranyosgyéresi és Gyéreszentkirályi Fölgázszövetkezet

X. évi rendes közgyűlését

1928. évi április hó 1-én délután 4 órakor Câmpia-Turziin, az ev. ref. iskolában tartja meg. A zárszámadások és mérleg a szövetkezet iroda-helyiségében közszemlére van kitéve.

Câmpia-Turzii, 1928. március 14.

Az igazgatóság

TÁRGYSOROZAT

1. Igazgatóság jelentése 1927. évi üzletéről.

2. Zárszámadások előterjesztése az 1927. évről. A felügyelőbizottság jelentése. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozat ozatal.

3. Esetleges indítványok feletti határozathozatal.

Az Első Temesvári Szeszégető és Finomító Rt. közgyűlése

Az Első Temesvári Szeszégető és Finomító Rt. Szana Zsigmond angol kir. konzul elnöklése alatt március 17-én tartotta meg a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. tanács-termében 58. évi rendes közgyűlést.

Taussig József igazgató előterjesztette a zárszámadásokat, amelyek szerint a vállalat tiszta nyeresége elővitel nélkül 12 millió lej részvénytőke és 8 millió lej tartalékok mellett 5.803.671 lej tesz ki.

A közgyűlés elfogadta azon javaslatot, hogy a lefolyt üzletévi osztaléka fejében, mint a múlt évben, 85 lej fizetessék és 950.040 lej új számlára vezetessék elő.

Az eddigi igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok ismét megválasztottak és új igazgatósági tagul Frankl Sándor vezérigazgató választott meg egyhangulag.

Sulyos válságban a romániai butoripar

Üzletlen volt az őszi vásár — A nyersanyag drágasága és a magas munkabérek miatt a butoripar nem tud olcsóbban termelni

Bene C. Emil, az Aradi Butoriparosok Szövetkezete igazgatójának nyilatkozata

Románia ipari teremtésében jelentős pozíciót foglal el a butoripar, amely nemzetközi viszonylatban is fajsúlyos bír, minőségű árú termék. A nyomásztó gazdasági viszonyok a főleg kisüzemi termelésre berendezett butoripart, — mint általában a kisipart — egyre kritikussabb válsággal fenyegetik. A krízis letagadhatatlanul rávéste bélyegét a butoriparra és a butortermelők reménytelen kilátásait csak az őszi vásár esetleges jó eredményei enyhítették volna.

Munkatársunk felkereste **Bene C. Emilt**, az Aradi Butoriparosok Szövetkezetének igazgatóját és helyzetjelentést kért tőle az őszi vásár mérlegéről. A nyilatkozat a következőképpen hangzik:

— Az őszi piac a legenyhébb reménykedések hajótörését jelentette. A krízis új és még nyomasztóbb sulyal feküdt meg a butoripart. A különböző iparágaknál észlelhető átmeneti enyhülések, amelyek a lej stabil árfolyamával hozhatók kapcsolatba, a butoriparban nem mutatkoztak. Ennek oka abban keresendő, hogy

sem a nyersanyag ára, sem pedig a munkabérek nem csökkentek.

— A szükségletek lassanként a minimumra redukálódtak. A kereskedők és a termelők minden tőkéjüket készáruba investálták és üzemük továbbfolytatása céljából kénytelenek voltak bankkölcsönt igénybe venni.

A vevőközönség viszont a lej emelkedésére, illetve stabil jegyzésére való hivatkozással ármérséklési igényekkel lépett fel,

amelyeket a butoripar nem teljesíthetett és ezért az üzleti forgalom csak a legminimálisabb keretek között mozog.

— A vevők többsége hosszú lejáratú részletfizetést igényel, a kamat megtérítéséről azonban hallani sem akar. Így azután az őszi vásár eredménytelensége sulyosabb gondokkal terhelve meg a butoripart és a butor-kereskedőket.

— Az exportlehetőségek kizártak, mert az új összeköttetések keresése költséges és mert állami támogatásra nem lehet számítani. Fogyasztás szempontjából csak a belföldi piac jöhet számításba. Normális viszonyok között a kereslet és a kínálat fedi egymást, ma azonban

a redukált fogyasztás mellett minden vonalon túltermelés mutatkozik.

Ennek egyik fő oka az, hogy az építkezés feltűnő módon lecsökkent és ez maga után vonta a butor-kereskedelem forgalmának ellanygulását. A helyzet ebből a szempontból egyhamar nem változhat meg, mert nincs remény a jelenlegi gazdasági helyzetben az építkezések fellendülésére.

— Hátráltatják a butoripar és kereskedelem normális menetét a nehéz inkasszó és a szállítási viszonyok. Az állam ahelyett, hogy segítene a krízisen, intézkedéseivel nehezebbé teszi a gazdasági helyzetet.

A kormány adópolitikája nincs tekintettel az ország válságba jutott iparára és kereskedelmére

és a kíméletlenül működő adóprés különösen a kis- és középipart sújtja.

— A többi ipari ágakhoz hasonlóan a butoripar is megérzi a vámnomenklatura helytelen intézkedéseinek hátrányait. A belföldön is előállítható butoroknál a magas behozatali vám indokolt, jogtalan azonban ez a rendszer olyan gyártmányoknál, amelyeket belföldön lehetetlen előállítani. Ezek a védővámok igen sok elsőrendű szükségleti cikk árát emelik fel indokolatlanul. Példaként megemlítem, hogy

a behozatali vámtarifa a kárpitozott butorok árát 50—100 százalékkal drágítja meg.

— Sérelmes a CFR legújabb intézkedése, amely szerint csak a termelő által előállított készáru-szállítmányok után élvezhető a 45 százalékos fuvardíjkezdmény. A termelők részére érkező nyersáru-küldeményeknél pedig az eddig élvezett 35 százalékos kedvezményt megvonta. A rendelkezés céltüvesztett, tekintve, hogy

a nyersanyag olcsó beszerzése egyik főfeltétele a butorgyártás rentabilitásának.

— A városi adót és különböző takasakat beinkasszó hivatalnokoknak és perceptoroknak is több belátással kellene eljárniok az iparral, különösen pedig a butoriparral szemben. Érthetetlen, hogy a városi illetékek kiróvásánál a butorüzleket, mint luxusüzleteket adóztatták meg. A butor közszükségleti cikk, mint a cipő, vagy a ruha.

— Az aradi butoripar a város részéről már csak azért is megérdemelné a támogatást, mert

az idegenforgalom tekintélyes része Arad butoriparának köszönhető.

A város nem veszi figyelembe a nagy-kiterjedésű üzlethelyiségek után fi-

zendő aránytalanul magasabb házibért sem és a városi adókat és illetékeket a maximális kules szerint állapítja meg.

— A helyzetet radikálisan változtatni kell. Az összes ipari szakmákban napirenden vannak a leépítések

és a butoripar is közelebből — sajnos — szaporítania kell a munkanélküli nyomorultak tömegét. A feszültségnek enyhülnie kell, mert végző veszély fenyegeti a romániai butoripart, ennek keretein belül pedig ezrek egzisztenciáját.

Convocare

Banca de Credit din Oradea-Mare
S. A. își va ținea a

XXV-a adunarea generala ordinara anuală

la 29. Martie 1928. orele 5 p. m. in localul său propriu, la care îi invită prin aceasta pe onorații acționari.

Ordinea de zi adunării:

1. Hotărîrea asupra dării de seamă a consiliului de administrație și a cenzorilor referitoare la socotelile finale și la bilanșul din exercițiul 1927.
2. Descărcarea Direcțiunei și a Cenzorilor.
3. Modificarea statutelor.
4. Alegerea consiliului de administrație.
5. Alegerea Cenzorilor.
6. Alegerea consilierilor în consiliul de administrație.
7. Eventuale propuneri.

Oradea, la 16. Martie 1928.

Consiliul de administrație.

Avertisment la §-ul 38 al statutelor:

Acționari cari voiesc să ia parte la adunarea generală, vor trebui se depune acțiunile lor până la miază zilei premergătoare adunării generală, sau dacă aceasta este duminică, sau zi de sărbătoare, până la miază zilei premergătoare acestei, la casieria societății, sau la un insilit indicat în convocare de către Consiliul de administrație, eliberându-i se revers conținând numărul vourilor sale și care îi servește și drept bileț de intrare. Aceasta dispozițiune se vor aplica și mandatorilor.

Meghivó

A Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság

XXV. évi rendes közgyűlését

folyó év március 29-én, délután 5 órakor saját üzleti helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai

1. Az igazgatóságnak az 1927. évi zárszámadások és mérleg feletti jelentésére vonatkozó határozathozatal.

2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.

3. Alapszabálymodosítás.
4. Igazgatóság választása.
5. Felügyelőbizottság választása.
6. Igazgatósági tanácsosok választása.
7. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1928 március 16.

Az igazgatóság

Figyelmeztetés az alapszabály 38. §-ára.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző napon délig és ha ez ünnep vagy vasárnapra esnék, az ezt megelőző napon délig, részvényeit a társaság pénztárába, vagy más a társaság igazgatósága által a hirdetményben megjelölt pénztáratnál letenni, hol az őt illető szavazat számát előtűntető és beléptijegyül is szolgáló térítvényvel láttatik el. Ugyanez áll a meghatalmazottakra is.

Contul-Bilanș—Mérlegszám

ACTIVA—VAGYON: Cassa numerar — Pénztárkészlet 3,604.724.35. Cambii — Váltók 11,286.291.10. Impr. ipotecar pe amort. — Törl. jelzálogkölcsön 19.415.91. Debitori in conturent cu acoperiri — Adósok folyó számlán fedezet mellett 7,105.788.33. Active diferite — Különbféle aktívák 343.480. Efecte publice — Értékpapírok 229.308. Imobil — Ingatlan 1,000.000. Instalațiuni — Felszerelések 218.572.50. Total — Összesen: 23,807.580.19 lei.

PASSIVA — TEHER: Capital social — Részvénytőke 6,000.000. Fond de reserve ordinar — Rendes tartalékalap 1,280.000. Reservă pt. creanțe dubioase — Kétes követelések tartaléka 12.772.75. Fond de pensii al funcț. — Tisztviselői nyugdíjalap 400.000. Fond de ajutor Vilhelm Balogh — Balogh Vilmos segélyalap 35.000. Depuneri — Betét 15,874.640 ezer 18 bani. Dividende și taxele comisiarilor de zi neridicate — Fel nem vett osztalék és napibiztos díjak 60.862. Dobânzi prealabil incasate — Előre bevételzett kamatok 126.652. Report de beneficiu din anul trecut — Nyereségáthozat a m. évről 17.027.55. Beneficiu pe anul curent — Ezidei nyereség 625.71. Total — Összesen: 23,807.580.19 lei.

Contul de pierdere și profit Veszteség- és nyereség-számla

PIERDERE—VESZTESÉG: Cheltuieli de administrație — Üzleti költségek 679.736.27. Onorile funcționarilor — Tisztviselői javadalmak 1,375.257.01. Dării — Adók 209.728. Report de beneficiu anului trecut — Nyereségáthozat a m. évről 17.027.55. Beneficiu pe anul curent — Ezidei nyereség 625.71. Total — Összesen: 2,282.374.74 lei.

PROFIT—NYERESÉG: Report de beneficiu anului trecut — Nyereségáthozat a m. évről 17.027.55. Dobânzi, comisioane și alte venituri — Kamatok, jutalékok és más jövedelmek 1,995.369.09. Chirii — Házbérjövdelem 269.978.10. Total — Összesen 2,282.374.74 lei.

TAVASZI
márciusi!

B
BAK
K

DREHER

sörök

D
á
c
i
a

SZENT
GYÖRGY

Citiți „Lemnul“

Nagyjelentőségű személyi változások előtt áll a bányási sváb pénzcsoportok központi vezetősége

Blaskovics Ferenc pápai prelátus-kanonok, nagyprépost, a Sváb Központi Bank Rt. elnöke visszavonul a személyi verseny elől — Mi gáncsolja el a bányási sváb pénzüintézetek fúziós terveit?

Beavatott közgazdasági körök előtt is váratlanul hatott a bányási pénzpiac egyik markáns, régi vezetőegységének meglepő elhatározása, mely a napi sajtó útján a napokban került nyilvánosságra. Blaskovics Ferenc pápai prelátus-kanonok, nagyprépost, a Sváb Központi Bank Rt. hosszú időn át volt illusztris elnöke, aki egymaga irányította széleskörű és értékes összeköttetéseinél és nagy tudásánál fogva egy a pénzüintézetnek, mint a bányási sváb tőkecsoportok túlnyomó részének valamennyi pénzügyi, gazdasági, sőt néha politikai orientációját is, arra az elhatározásra jutott, hogy

eddig viselt tisztségeitől visszalep és helyét átadja az igazgatóság egy másik, fiatalabb tagjának.

Blaskovics Ferenc elhatározása kétségkívül indiszkréció folytán került ki idő előtt a nagy nyilvánosság elé, mert egyelőre még a lemondását hivatalosan nem közölte egyik, eddig vezetés alatt álló pénzcsoporttal sem. Mindennek ellenére a nagyjelentőségű változás ma már befejezett ténynek tekinthető és csupán igen rövid idő kérdése lehet, hogy az érdekelt az összes függő kérdéseket rendezve, a nyilvánosságot is beavassák mind-

azokba a körülményekbe, amelyek szükségessé tették a bekövetkező nagyjelentőségű átcsoportosításokat.

Blaskovics Ferenc elhatározásának indoklására előrehaladott korát és egészségi állapotának megrendülését hozza fel okul, melyekkel szembe ma már nem áll arányban az a széleskörű és nagy energiát követelő elfoglaltság, melynek súlyát és felelősségét többé vállalni nem kívánja.

Blaskovics elnöke a bányási német gazdasági egyesületnek, az egyházmegyei káptalan elnöke, az egyházi iskolák tanfelügyelője, a Landbote szerkesztője. Egyházi kötelességeinek kíván élni csupán és ezért le kell mondania mindazokról a szoros kapcsolatokról melyek a bányási pénzpiac szerteágazó érdekeltjeihez fűzték. A nagyjelentőségű változás háttere mögött azonban

az egész vonalon nagyarányú vezető változásról beszélnek mindazok, akik figyelemmel kísérték az itt ott kolportált egyéb híreket is a bányási sváb tőkeérdekeltjegeknek.

A banktörvény rendelkezései nyomán előálló gazdasági helyzet kényszerítő nyomása alatt szükségesnek mutatkozó tranzakciók keresztülvételével kapcsolatosan ugyanis az

aradi piacon felvetették olyan arányú fúzió tervét, melynek méretei

valamennyi sváb tőkecsoportot — a Bányási Német Bank Rt. kivételével, — egy nagy bányási német-sváb pénzüintézet keretibe vonták volna össze.

A tervet vegyes érzelmekkel fogadták a bányási piacokon, ahol a sváb pénzüintézeteknek széleskörű affiliáció-hálózatuk van különben is, melyeknek kérdése evidensebb az aradi prozopozíciónál.

A terv elé súlyos akadályként feleltek azok a személyi ellentétek is, melyek az egyes pénzcsoportok vezetőit hosszú éveken át választották el egymástól és amelyek jelenleg is elháríthatatlanoknak látszanak.

Ilyen körülmények között, a napisajtóban kolportált hírek ellenére Klotz Ádám, a Sváb Központi Bank Rt. vezérigazgatója szükségesnek látta nyilvánosan is megcáfolni a fúziós tervet, amellyel maga a terv is összedől, következményeként vonva maga után a központi bankvezetésnek kiszemelt Blaskovics Ferenc lemondását.

Avatott körökben nyert információink szerint a Sváb Központi Bank Rt. igazgatósága már számolt is főpap vezérének lemondásával és

utódjával dr. Eschker János, temesvári orvost szemelte ki, aki egy származásánál, érzésénél, mint tudásánál fogva is a legalkalmasabbnak látszik a nehéz, nagy és felelősségteljes szerep betöltésére.

Meghívó

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság, Cluj.

1928. március 31-én 17 órakor saját székházában, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) 32. szám tartja

XXXIII. évi rendes közgyűlést

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1927. üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1927. évi mérleg- és nyereség-veszteség-számla jóváhagyása, határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
4. Határozat a felmentvény tárgyában.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. A felügyelőbizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.

Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, legkésőbb 1928. március 27-ig tegyék le részvényeiket a bank főpénztáránál, vagy valamelyik fiókjánál, vagy a Banca Chrissoveloni S. A. R. bucurești pénztáránál, átvételi elismervény ellenében.

Cluj, 1928. március hó 20.

Az igazgatóság.

Banca „Hermes“ și Societate Comercială pe Acțiuni Timișoara „Hermes“ Bank- und Handels-Aktiengesellschaft Timișoara

ACTIVA — AKTIVA Cont-Bilanț la 31 Dec. 1927. — Bilanz-konto am 31. Dec. 1927. PASIVA — PASSIVA

	Lei	b	Lei	b		Lei	b	Lei	b
Cassa:					Capital societar — Aktienkapital —			8,000.000	—
Numerar — Kassavorrat — — —	7,723.732	—			Fond de rezerva — Reservefond*) —	1,300.000	—		
Va'ute străine — Fremde Valuten	1,058.356	—			Fond de rezerva pentru creanțe dubioase — Reservefond für dubioase			2,300.000	—
Disponibil la bănci — Forderungen bei Geldinstituten — — —	1,136.391	—	9,918.479	—	Forderungen — — — — —	1,000.000	—		
Efecte publice și acțiuni - Wertpapiere			811.124	30	Depunere în livrete și conturent —				
Portofoliu de scont — Wechsel im portefeuille — — — — —			29,682.864	—	Einlagen auf Sparbüchel und Kontokorrent — — — — —			48,575.848	56
Debitori în conturent — Debitoren in laufender Rechnung — — —			20,317.773	01	Creditori — Kreditoren — — —			1,606.010	—
Cointeresări în întreprinderi — Forderungen bei eigenen Unternehmungen			7,472.461	98	Reescont — Wechselreescomp'te —			3,744.475	—
Inventar — — — — —			1	—	Posturi transitorii — Transitorische Posten — — — — —			2,261.297	03
					Profit net — Reingewinn — — —	2,215.072	70		
					scăzând pentru amortizări pentru creanțe dubioase conf. art. 32 din legea impozitelor — abzüglich heurige Dotations- und Dubiosen-Reservefondes	500.000	—	1,715.072	70
			68,202.703	29				68,202.703	29

*) Cu dotațiunea anului curent se ridică fondul de rezerva la Lei 2,550.000 — Nach Annahme des Vorschlages der Direction, erhöht sich der Reservefond auf Lei 2,550.000 —

DEBIT — SOLL Contul Profit și Pierdere — Verlust- u. Gewinn-konto. CREDIT — HABEN

	Lei	b	Lei	b		Lei	b	Lei	b
Salarii, gratații și cheltuele de administrație — Gehälter, Teuerungsbeiträge und Geschäftsspesen — —			1,772.932	80	Report din 1926 — Vortrag von Jahre 1926 — — — — —			138.296	40
Impozite în 1927 - Steuer im Jahre 1927			361.859	—	Dobânzi și comisioane — Zinsen und Provisionen — — — — —			4,211.568	10
Amortizări pt. creanțe dubioase conf. art. 32 din legea impozitelor — Reserve für dubiose Forderungen Art. 32 des Steuergesetzes — — —			500.000	—					
Profit net — Reingewinn — — —			1,715.072	70					
			4,349.864	50				4,349.864	50

Timișoara, 31 Decembrie 1927.

DIRECȚIUNEA — DIE DIRECTION:

pentru contabilitatea — Für die Buchhaltung:

Vrbovszky m. p. Embacher m. p.

Director Contabil autorizat

Biedl m. p. Klein m. p.

Dr. Obădeanu m. p.

P. Weinberg m. p.

Baruch m. g.

I. Radulescu m. p.

Director

M. Weinberg m. p. Director

Verificat și găsit în concordanță cu registrele — Geprüft und richtig befunden von

CONSILIUL CENSORI — AUFSICHTSRAT:

C. Diminescu m. p.

M. Brück m. p.

A. Coman m. p.

St. Dobrescu m. p.

A. Häring m. p.

E. Hoffmann m. p.

contabil aut.

Gh. Stinghe m. p. expert contabil

Dr. E. Teleguți m. p.

N. Niculescu m. p.

Harminc százalékot lehet megmenteni a felszámolás alatt álló aradi Egyesült Bank betéteiből

A betétesek izgalmas gyűlésén számolt be a felszámolóbizottság

A felszámolás alatt álló aradi Egyesült Bank felszámolóbizottsága hitelezői gyűlést tartott, amelyen a felszámolók beszámolót tartottak eddigi működésükről.

Alexianu György dr., táblabíró elnökölt a gyűlésen, melyen mintegy kétszáz betétes vett részt. Alexianu dr. cinöki megnyitójában kifejtette, hogy a felszámolóbizottság elérkezettnek látta az időt arra, hogy beszámolóját megtartsa.

Bár a reális kép nagyon sötét, mégis szükségesnek látták a felszámolók, hogy az eddigi munkáról és a dolgok mai állásáról referáljanak.

Romanescu Grigorie a felszámolóbizottság referense tartotta meg ezután beszámolóját. Kifejtette, hogy

a régi igazgatóság lelkiismeretlen működése folytán a kintlévőségeknek csak kis töredéke inkasszálható be.

A bevételzések is lassu tempóban haladnak.

Sajnálattal konstatom, hogy a kihelyezési kvóta a dolgok mai állása szerint 30—35 százalékra csökkent — mondotta az előadó.

A kijelentésre az egész teremben általános nyugtalanság támad, váhros közbeszólások hangzanak el.

Romanecu ezután

felkérte a betéteseket, hogy a csőd elkerülése érdekében írják

alá a békés felszámolást elismerő nyilatkozatot,

mert esőd esetén a ma biztosított 35 százalék is semmivé válik.

Vazul dr. pénzügyi tisztviselő szólalt fel ezután. Kikelt egyes sajtóorganumok ellen és kérte a felszámolókat, tegyenek meg mindent, hogy a bűnösök megbűnhődjenek.

Vadász Ármánd dr. felszámolóbizottsági tag volt a következő felszólaló, aki részletesen tájékoztatja a gyűlést az eddigi intézkedésekről.

— Közlöm a gyűléssel — mondotta, — hogy

felszólítottuk a régi igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait, térítsék meg nyolc napon belül a hiányokat,

mert ellenkező esetben ugy polgári, mint bünyügi uton megteszük a szükséges intézkedéseket.

Gherman Dante dr. szólalt fel ezután és közölte, hogy tisztázni akarja azokat a vádakot, amelyeket minden oldalról szórnak reá.

— Egyes megfizetett emberek — mondotta — a bank ellenségének akarnak kijátszani. Teszik ezt, mert purifikáló munkám azokat leplezi le, akik a zsoldot fizetik nekik. Kérdem a közgyűlést, ki a bank ellensége: én, aki

önzetlenül fáradozva megmutattam, hogy tüzőn-vizen keresztül a négyszáz betétes érdekét képviselem,

vagy pedig azok az urak, akik a be-

tétesek tönkretevéit pénzért díesítik. Általános helyeslés fogadta Gherman dr. szavait.

Fekete dr. a borosjenői felszámolók nevében beszélt. Kifejtette, hogy nem lát elég aktivitást és elég gyorsaságot a felszámolóbizottság részéről.

— Bár teljes bizalommal vagyok a felszámolók iránt, ki kell fejeznem azt a nyugtalanságot, melyet ez a körülmény okoz a betétesek körében.

— Ugyancsak kinosan hatott az is, — folytatta Fekete dr., — hogy

a felszámolók a fix fizetést a részvényesektől kérték és nem a négyszáz betevőtől,

akiknek tulajdonképpen a bőrére megy a dolog. Tudom, hogy a törvény így írja elő, de talán mégis helyesebb lett volna előbb az érdekelteket megkérdezni.

Dr. Székely Lajos, a felügyelőbizottság tagja válaszolt dr. Feketének. Kijelentette, hogy

a felszámolók először tényleg a betétesektől akarták a fix fizetést kérni,

össze is hívtak ebből a célból még a részvényes közgyűlés előtt 1 betétesgyűlést, de — mint ez köztudomásu, — a városháza termét váratlanul lefoglalták és így a gyűlés elmaradt. Székely ezután felkérte Ghermant, hogy vonja vissza az általa az aradi törvényszékhez beadott pert, mellyel a felszámolást kimondó december 18-iki közgyűlési határozatot megtámadta.

Gherman Dante így válaszolt:

— Kijelentem, hogy a per semmiképpen sem fogja keresztezni a felszámolás munkálatait. Különb is a pert szüneteltetem.

Miután a felszámolóbizottság elfogadta a választ, az ideges atmoszférában lefolyt gyűlés közönsége szétoszlott.

Convocare

Banca Ardeleana și Casa de Economie S. A. R. Cluj

invită prin prezenta convocare pe acționarii săi la

a XXXIII.-a așunare generală ordinară,

care se va ține la 31 Martie 1928 ora 17 în Cluj, la sediul societății, P. Unirii 32 cu următoarea

ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de Administrație asupra exercițiului 1927.

2. Raportul Censorilor.

3. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere pe exercițiul 1927, decidera în privința profitului net.

4. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Censorilor.

5. Alegerea de membri în Consiliul de Adție.

6. Alegerea Censorilor și fixarea retribuțiilor lor.

Domnii acționari, cari doresc a participa la aceasta așunare, vor binevoi a depune acțiunile lor la una din casele următoarelor bănci: Centrala și sucursalele Băncii Ardelene și Casa de Economie S. A. R., sau la Banca Chrissoveloni S. A. R. București, contra unei adevărinite, cel mai târziu până la 27 Martie 1928.

Cluj, la 20 Martie 1928.

Consiliul de Adție.

Bukaresiben az utazó urak találkozó helye a **Restaurant BURSA**

Izleles román és magyar konyha. Utazók 10 százalékos kedvezményben részesülnek. str. Mihail Voda 1, amelyet AUSLÄNDER VILLI vezeti

Szászvárosi Takarékpénztár Rt.

Vagyon

Mérleg-számla 1927. december 31-én

Teher

Rendelkezésre álló vagyon:		Saját tőkék:	
1 Pénztár	394.237,64	1 Részvénytőke	60.000
2 Bankoknál rendelkezésre álló tőkék	1.686.722,68	2 Tartalékalap	336.368,--
Realizálható vagyon:		Értékpapír árfolyam különbözeti alap	13.000,--
3 Tárcá váltók	6.511.211,--	Építkezési alap	2.500,--
4 Értékpapírok	310.560,--	Tartalék a kétes követelésekre	300.000,--
5 Folyószámla adósok	3.904.293,20	Nyugdíj-alap	118.348,--
6 Jelzálog és lombard kölcsönök	5.420,50	Idegen tőkék:	
Lekötött vagyon:		3 Betétek	11.883.194,45
7 Ingatlanok	127.000,--	4 Fel nem vett osztalékok	10.266,--
8 Berendezés	1.000,--	5 Többek	53.887,50
Átmeneti tételek (Vegyes)	114.357,90	6 Átmeneti tételek	142.010,97
		7 Nyereség	135.228,--
	13.054.802,92		13.054.802,92

Szászváros, 1927. december hó 31-én.

Makkay József sk.,
pénztáros.

Bocz Soma sk.,
ügyv. igazgató.

Kuszkó Erzsébet sk.,
könyvelő.

Pogány Árpád sk., Barcsi János sk.,
ig. elnök ig. tag.

Berivoy László sk., Dr. Sváby Ferdinánd sk.,
ig. tag. ig. tag.

Dr. Székely Ferenc sk., Szigyártó Lajos sk.,
ig. tag. ig. tag.

Dr. Szöllösy János sk.,
ig. tag.

Megvizsgáltuk és mindenben helyesnek találtuk.

Orbán Lajos sk.,
felügy. biz. elnök.

Bede Sándor sk.,
felügy. biz. tag.

ifj. Bisztritsányi Ernő sk.,
felügy. biz. tag.

Gönczy Ödön sk.,
felügy. biz. tag.

Tartozik

Nyereség- és veszteség-számla 1927. dec. 31-én

Követel

1 Betéti kamatok	1.330.301,38	1 Nyereség áthozat 1926. évről	10.411,76
2 Kezelési költség	150.209,91	2 Kamatok, juttatások	2.550.372,92
3 Fizetések	597.070,63	3 Osztalék	6.000,--
4 Adók	355.099,76	4 Házbérek	87.350,--
5 Tartalék a kétes követelésekre	86.225,--		
6 Nyereség	135.228,--		
	2.654.134,68		2.654.134,68

Szászváros, 1927. december hó 31-én

Makkay József sk.,
pénztáros.

Bocz Soma sk.,
ügyv. igazgató.

Kuszkó Erzsébet sk.,
könyvelő.

Pogány Árpád sk., Barcsi János sk.,
ig. elnök ig. tag.

Berivoy László sk., Dr. Sváby Ferdinánd sk.,
ig. tag. ig. tag.

Dr. Székely Ferenc sk., Szigyártó Lajos sk.,
ig. tag. ig. tag.

Dr. Szöllösy János sk.,
ig. tag.

Megvizsgáltuk és mindenben helyesnek találtuk.

Orbán Lajos sk.,
felügy. biz. elnök.

Bede Sándor sk.,
felügy. biz. tag.

ifj. Bisztritsányi Ernő sk.,
felügy. biz. tag.

Gönczy Ödön sk.,
felügy. biz. tag.

A temesvári Közgazdasági Bank Rt. 26 százalékos osztalékot fizet

Megválasztották az igazgatóság és felügyelőbizottság új tagjait

A Közgazdasági Bank Rt., Temesvár szolid és szakszerűen vezetett intézete március 18-án tartotta meg Szana Zsigmond angol kir. konzul elnöke alatt és a részvényesek élénk részvételével 22. rendes évi közgyűlést.

A jegyzőkönyvet Rosenthal Marcell dr., intézeti ügyész vezette, jegyzőkönyv-hitelesítők Deutsch Izsó és Kätzky Antal részvényesek.

Az igazgatósági jelentést és a zárszámadásokat Nyiri Jenő vezérigazgató, a felügyelőbizottság jelentését annak elnöke Lendvai Jenő kamarai vezértitkár olvasta fel. A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta és 26 százalékos osztalék,

részvényenként 130 lej kifizetését határozta el.

Az igazgatóságba új tagokként Kun Rikárd a Kereskedők Egyesületének elnöke és Ungár Adolf dr., az ügyvédi kamara alelnöke, a felügyelőbizottságba pedig új tagként Crismariu Octavian dr., a városi tanács állandó tagja választották meg, míg a választmányt Bugariu Corolan dr., városi tanácsnokkal és Temmer Márk, a Schlosser Testvérek Rt. társulatjadosával egészítették ki.

Szana elnök meleg szavakban emlékezett meg az elért eredményről és indítványára a közgyűlés úgy a vezérigazgatónak, mint a tisztviselői karnak jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki.

szabású jelzálogüzlete, melynek méreteit mutatja, hogy a bank záloglevélkölesön-állománya az 1926. évi 1.652.320 dollárral szemben az 1927. év végén immár alig 700 dollár híján 4 millió dollárt tett ki. E kölesönök, a városi ingatlanokra folyósított 450.000 dollár kivételével, mezőgazdasági ingatlanokkal vannak fedezve.

Az aktívák sorában az érték-papírok összege 8.7 millióról 12.5 millióra, a különféle érdekeltségek összege pedig 31.9 millióról 33.6 millióra emelkedett.

Ezekben a számokban van összefoglalva a Hitelbanknak a bel- és külföld számos pénzintézeténél, ipari és kereskedelmi vállalatánál birt érdekeltsége: egy óriási vagyon, melynek óvatos és mérsékelt értékelése adja a Hitelbank hatalmas latenciáinak oroszlanrészét.

Az intézet pénztári forgalma 2608 millióról 4004 millióra, a folyószámla és bizományi üzlet összeforgalma pedig 10.008 millióról 13.309 millióra emelkedett.

A forgalom nagymérvű emelkedésének eredménye mutatkozik meg a bruttó nyereség egyes elemeinek növekedésében

és végül abban, hogy az 1927. üzlet-év mérlege 6,984.093 pengő tiszta nyereséggel zárul az 1926. évi 5,259.023 pengővel szemben. A kimutatott nyereségben kizárólag a folyó üzleti gestio eredményei foglaltnak. A tiszta nyereségből 4,554.000 P-t fordítanak az 1927. évi osztalék fizetésére oly módon, hogy

részvényenként 5 és fél pengő kerül osztalék fejében kifizetésre a múlt évi 5 pengővel szemben.

A rendes tartalékalap dotációja az idén 1 millió P (tavaly 200.000 P), a nyugdíjalap dotációja — tantiémmentesen — szintén 1 millió P (tavaly 400.000 P), a báró Kornfeld Zsigmond segélyalap, a báró Ullmann Adolf jubileumi alap és az alkalmazottak jubileumi segélyalapjának dotációja pedig 108.326 P (tavaly 84.763 P.) Az értékesítési tartalék 202.000 pengővel dotáltatott.

A Hitelbank mostani közgyűlése egyébként a 60. az intézet fennállása óta és ez a hat évtizedes jubileum nemesak a magyarországi gazdasági életnek, hanem a nemzetközi pénzüvilágnak is kiemelkedő eseménye.

Nagyarányu fejlődést mutat az összes üzletágakban a Magyar Általános Hitelbank 1927. évi mérlege

A budapesti Magyar Általános Hitelbank 1927. évi mérlege impozáns tükröképét nyújtja e hatalmas intézet nagyszabású működésének. Az intézet kezelésére bízott

takarékbetétek összege az 1926. évi 25 millió P-ről 41.1 millióra, a hitelezők összege pedig 169.3 millióról 255.6 millióra emelkedett,

eszerint tehát a takarékbetéteknél 65 százalékos, a hitelezőknél pedig több, mint 50 százalékos emelkedés állott

elő a múlt év folyamán. Ami pedig a kihelyezéseket illeti, az adósok tétele 127.5 millióról 184.8 millióra, a táreaállomány pedig 71.8 millióról 89.8 millióra emelkedett. Ez a két tétel, illetve ami az emelkedésükben megmutatkozik: a váltószámítolási üzlet további fejlődése, valamint az adósok tételének számottevő gyarapodása bizonyosságot tesz arról, hogy a Hitelbank a múlt esztendőben is mily messzemenő mértékig állt a hitel-igénylők rendelkezésére.

Külön kiemelendő az intézet nagy-

Lichidarea Băncilor Asociate din Arad

Deponenții nu pot spera o cotă mai mare de 30 procente

Comisiunea de lichidare a Băncilor Asociate din Arad s'a întrunit Duminecă sub președenția dlui dr. Gheorghe Alexianu, președintele de Curte de Apel, pentru a expune deponenților și creditorilor băncii rezultatele activității comisiei. Tabloul ce li-s'a putut prezenta celor interesați, este cât se poate de trist.

Grigorie Romanescu raportorul comisiei a făcut o expunere amănunțită a situației, arătând că pretențiunile băncii se incasează cu greu și abia dacă vor da un rezultat de 30—35 la sută. Recomandă deponenților să se mulțumească și cu 30 procente, căci în caz de faliment și de accesă cotă neînsemnată s'ar alege numai prav.

Nemulțumirile n'au putut fi înăbușite, au fos și discuțiuni aprinse, cum este firesc să fie într'o asemenea împrejurare.

Lichidatorii continuă străduințele lor cu scopul de a împiedeca declararea falimentului.

Meghívó.

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank Részvénytársaság Timișoara,

folyó évi március hó 28-án d. u. 4 órakor az intézet helyiségében (I. Hunyadi-u. 2) Strada Vasilie Alexandri No. 2 megtartandó

XXXVII. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseit tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1927. üzletévről.
3. Határozathozatal az 1927. évi jövedelem felosztása, valamint a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság választása.

5. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1928. évre.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 17. §. A közgyűlést a személyesen, vagy meghatalmazott ulján megjelent azok a részvényesek képezik, akik részvényeiket a 20. §-ban megjelölt módon kellő időben letéteményezték. 18. §. Minden részvény tulajdona egy szavazatra jogosít. Személyesen meg nem jelent részvényes magát csak szavazatképes részvényes által képviselheteli. 20. §. Azon szavazatra jogosult részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen avagy képviselőik által résztvenni akarnak, a közgyűlésre kitűzött határnap előtt négy nappal részvényeiket, a le nem részvényekkel együtt, a társaság pénztáránál Timișoarán, vagy a közgyűlési meghívóban az igazgatóság által e célra meghatározott más helyeken letenni tartoznak.

VAGYON

Mérleg-számla 1927 december hó 31-én

TEHER

Pénztárkészlet és idegen pénznemek	6,180.113	—	—	Részvénytőke — — — — —	15,000.000	—	—
Követelések bankoknál — — —	2,705.226	94	8,885,339	94	Részvénytőke 1928. jan. 1-i osztékjogosultsággal — — — — —	5,000.000	20,000.000
Értékpapírok — — — — —	—	—	6,730,707	83	Tartalékalap*) — — — — —	—	9,260.000
Váltó- és folyószámlaadósok — — —	108,958.623	92	—	—	Betétek és folyószámlák — — — — —	—	97,778,889
Érdekkörünkhöz tartozó vállalatok tartozása — — — — —	11,505.465	—	120,464.088	92	Visszelszámított váltók a Banca Națională a României-nél — — — — —	—	5,000.000
Jelzálogkölcsonők — — — — —	—	—	166.116	94	Átruházott jelzálogkölcsonők — — — — —	—	117,837
Intézeti ház — — — — —	—	—	152.500	—	Fel nem vett osztalékok — — — — —	—	18.352
Átmeneti tételek — — — — —	—	—	481.652	56	Óvadékok és kezességek — — — — —	—	5,455.504
Óvadékok és kezességek — — — — —	—	—	5,455.504	—	Veszteség- és nyereségszámla:	—	—
					1926. évről áthozott nyereség — — —	215.179	—
					1927. évi üzleteredmény — — —	4,490.147	91
			142.335.910	19			4,705.326
							142,335,910

*) Az igazgatóság javaslatainak elölgadása után a tartalékalap 9,740.000 lejre emelkedik.

Timișoara, 1927 december hó 31-én.

A könyvelésért:
Gámentzy István s. k.
a'igaz. — exp. contabil

A z i g a z g a t ó s á g:

Totis s. k. elnök. Diminescu s. k. Domașnianu s. k. Kimmel s. k. Klein V. s. k. Lázár s. k. ügyv. ig. Tanos s. k. ügy. ig.

Megvizsgálta és helyesnek találta:

A f e l ü g y e l ő b i z o t t s á g:

Nemes s. k. elnök. Andrașiu s. k. Brasey s. k. Klein Ernő s. k. expert contabil. Vermes s. k.

Activitatea Creditului Industrial în timp de patru ani

Ce credite au fost acordate industriei — Criza economică exprimându-se în statistica Creditului Industrial

S'au împlinit patru ani de când funcționează Societatea națională de credit industrial. Crearea acestei societăți a fost mult cerută de lumea noastră industrială și la 1924 societatea a fost în măsură să-și înceapă misiunea de a veni cu credite în ajutorul industriei mari și mici din întreaga țară.

Examinând activitatea creditului industrial în cei patru ani de existență, constatăm că rezultatele au fost destul de mulțumitoare, în raport cu mijloacele bănești de care a dispus această instituție și cu împrejurările economice de la noi. Resursele de care a dispus creditul industrial au fost: capitalul său de 500 milioane lei, creditul de reescont acordat de Banca Națională și bonurile de casă.

Instituția a pregătit și obligațiunile ce urmează să le plaseze de îndată ce împrejurări mai favorabile se vor prezenta pe piața noastră, adică după ce se va lega stabilizarea monedei.

Pân'atunci creditul industrial rămâne la resursele sale amintite și cu care a făcut următoarele operațiuni în cei patru ani de existență:

Ce credite au fost acordate

A acordat credite de 1 miliard 791,600.000 lei în 1924, de 721 milioane 503.000 lei în 1925, de 539,260.000 lei în 1926 și de 333 mil. 770.000 lei în 1927. În total deci creditele acordate industriei în cei patru ani, se ridică la suma de 3,386.133.000 lei. Aceste cifre se referă la creditele de cont curent.

Se înțelege că numărul cererilor făcute a fost cu mult mai mare decât al celor satisfăcute.

Astfel în 1924 au fost cercetate 559 cereri pentru o valoare de 3.351,125.000 lei din 890 primite, pentru o valoare de 5.695,850.000 lei. Din cererile cercetate au fost admise în acel an 342 în valoare de 1.791,600.000 lei.

În 1925 au fost cercetate 310 cereri în valoare de 1.730,270.000 lei și admise 139 în valoare de 721,503.000 lei.

În 1926 din cele 440 cereri cercetate, în valoare de 1.852,100.000 lei au fost admise 121 în valoare de 539,260.000 lei.

Iar în anul 1927 au fost cercetate 164 cereri pentru 592,620.000 lei și admise 83 pentru 333 mil. 770.000.

Pentru mica industrie au fost acordate credite până la valoarea de 110 milioane lei, prin intermediul băncilor din țară, calculându-se numai un procent de 2 la sută peste dobânda percepută de Banca Națională.

Pentru industria mare s'a revenit anul acesta la dobânda de 9 și 10 la sută.

Repartiția pe industrie și Regiuni a creditelor acordate

Iată și repartiția pe felul de industrie a creditelor acordate până la 31 Decembrie 1927:

Mecano-metalurgică 987.120.000
lemnului 208.520.000, chimică 135 milioane 600.000, alimentară 867 milioane 290.000, textilă 314.450.000
pielărie 267.750.000, ceramică 149 milioane 800.000, hârtie și arte grafice 166.050.000, centrale electrice 146.100.000, petrolifere 12.500.000, diverse 284.100.000 și mica industrie lei 110.976.500.

Repartițând pe regiuni numărul și valoarea creditelor aprobate industriei mari, ajungem la următoarea situație.

În 1924, în vechiul regat 222 cereri în valoare de 1.020.400.000 lei, în Transilvania 91 cereri de 708.650.000 lei, în Basarabia 21 cereri pentru 47.700.000 lei, în Bucovina 8 cereri pentru lei 16 milioane 850.000.

În 1925, în vechiul regat 82 cereri de 369,953.000 lei, în Ardeal 42 cereri pentru 320,050.000 lei, în Basarabia 11 cereri de lei 22 milioane și în Bucovina 4 cereri pentru 9,500.000 lei.

În 1926, în vechiul regat 77 cereri în valoare de 437,460,000 lei, în Ardeal 32 cereri pentru 110 milioane lei, în Basarabia 14 cereri pentru 18,400.000 lei și în Bucovina 3 cereri pentru 21,000.000 lei. În sfârșit, în 1927, în vechiul

regat 45 cereri pentru 164,420.000 lei, în Ardeal 25 cereri pentru 158,100.000— lei, în Basarabia 8 cereri în valoare de 8,100.000 lei și în Bucovina 4 cereri pentru lei 3,150.000.

Creditele acordate pentru industria mică se repartizează astfel:

Vechiul regat 54,700.000 lei Transilvania 48,376.500, Basarabia 2 milioane 300.000 și Bucovina 5 milioane 600.000 lei.

Cele mai mari sume au fost acordate industriei mici din următoarele județe: Ilfov 14.500.000, Sibiu 6 milioane, Hunedoara 5 milioane 400.000 lei, Alba 5 milioane, Arad și Iași câte 3 milioane, iar celelalte județe sub această cifră.

După cum se vede, creditul industrial a dezvoltat o activitate destul de însemnată în scurtul timp de când funcționează. El va fi desigur și de mai mare folos industriei din țară, de îndată ce situația îi va permite să emite și obligațiunile pregătite.

Zvonuri în jurul împrumutului extern

Se face? — Nu se face?

Coincidența alor două fapte importante face să se întrezărească oarecare posibilități de realizare pentru împrumutul României în străinătate.

Franța lucrează pentru reinvierea uniunii monetare latine, în care ar vrea să atragă și pe România și Jugoslavia. Acest plan implică stabilizarea monedei în aceste țări cu sprijinul Franței, care și-ar asigura pe această cale un rol prin ponderent în relațiile noastre economice internaționale.

„Financial News” din 14 Martie scrie, că Banca Franței ar trata împrumutarea unei cantități considerabile de aur dela Federal Reserve Bank din Statele Unite cu scopul de a putea sprijini stabilizarea în România și în Jugoslavia.

O știre din New-York, care ne vine prin Paris și Berlin („Berliner Botschafter”) spune, că dl Charles Rist, viceguvernatorul Băncii Franței ar trata la New-York un împrumut în vederea stabilizării monedei române.

„Curentul” din 22 Martie (Joi) ne informează că dl Victor Antonescu a plecat la Paris pentru a semna convenția cu consorțiul Blaire. Cercurile guvernamentale ar susține, că nu se tratează deocamdată nici un alt împrumut nici în Europa, nici în America; iar discuțiile cari se mai urmează în diverse centre din Europa, sau America se referă exclusiv la convențiile Băncii Naționale cu băncile de emisiune din străinătate în vederea stabilizării.

Împrumutul Blaire de 80 milioane dolari, 12 miliarde și 800 milioane lei) ar fi destinat în parte covârșitoare pentru stabilizare (8—9 miliarde lei), iar restul de 3—4 miliarde pentru refacerea căilor ferate.

Al doilea fapt de natură de a sprijini în câțva versiunile înregistrate mai sus îl constituie lucrările, pe cari le urmează o comisiune mixtă franceză-română în Paris cu scopul de a aranja datoriile de război ale României față de Franța, singura țară cu care n'am făcut până acum nici un aranjament cu privire la achitarea datoriilor noastre de război.

Informațiunile astfel grupate par a se corobora, totuși ne ferim a le primi cu prea mult optimism, dat fiind, că s'a abuzat de destule ori cu informațiuni de acest fel lansate din când în când fie în mod prematur, pentru că pe urmă să fie desmințite, fie din cazul locului în mod tendențios pentru scopuri momentane politice.

Principesa Ileana la „Uniunea Funcționarilor Comerciali”

A. S. Regală Principesa Ileana a ținut o conferință la „Uniunea Funcționarilor Comerciali”

Faptul este vrednic de remarcă fiindcă până acum eram obișnuiți ca membrii familiilor domnitoare, când căutau contactul cu „poporul”, se îndreptau de obicei spre

poporul dela țară, pitoresc poetic și de o originalitate naivă.

Dar niște biți funcționari comerciali, cavaleri ai registrelor și ai teștelei: nici tu poezie, nici tu pitoresc; iar originalitate ca în palmă! Robii umili ai unei munci trudite, aproape todeauna în slăbă fericirei altora au ascultat de sigur nu fără emoție conferința limpede, ademenitoare, de un optimism încurajător a Domnișei Ileana „despre fericire”.

Gestul, care iese din comun, al Principesei Ileana merită toată recunoștința, aducând bucurie și încurajare unei pătri sociale, care n'a fost obișnuită deloc cu asemenea răsfațări.

Dl. Ion Lapedatu director la Banca Națională

Dl Ion Lapedatu fost ministru, a fost cooptat de către Consiliul Băncii Naționale ca director în locul repausatului Căpitanovici. Dat fiind că n'a fost numit de către guvern, ci cooptat de Consiliul băncii, dl I. Lapedatu își va păstra și mandatul de senator.

Dl Ion Lapedatu i-se va încredința în primul rând supravegherea activității Băncii Naționale în Transilvania.

Conoscută fiind obiectivitatea noului director al Băncii Naționale, cercurile financiare și economice din Transilvania vor saluta cu bucurie și cu bune nădejdi această cooptare.

85 lej osztalékot fizet a Temesi Szesz

Az E'ső Temesvári Szeszégető és Finomító Részvénytársulat Szana Zsigmond angol kir. konzul elnöklete alatt tartotta meg ötvényoldcadik évi rendes közgyűlést. A hatalmas vállalat vezérigazgatója, Taussig József előterjesztéséből bitünik, hogy a vállalat a szakmai ipar általánosan ismert nehézségei ellenére is elővétel nélkül 1927. évben, — 12 millió lej részvénytőke és 8 millió tartaléktőke mellett, — közel hatmillió tiszta nyereséget ért el.

A közgyűlés 85 lejes dividendá kifizetését határozta el és hozzájárult ahhoz, hogy 950.000 lej új számára vezetlenség elő. Uj igazgatósági tagul Frankl Sándor vezérigazgatót választották meg egyhangulag.

Chamotte (tűzálló) téglá

hornyolt cserép

legolcsóbb árban, legjobb minőségben.

LÉDERER MÁRTON

Chamotte-tégla, Cserépgyár és Mészégető Rt. Alesd

Központi iroda:

Oradea-Mare, Strada Berthelot 6.

Telefon: 15—34.

Ciujii képviselét:

Szénási Józsefné és Társa

építőanyagraktár, Str. Mănăsturului 8.

Többször csavart
horganyozott
sodronykerítés

négyféle luckbőségben, különböző drótvastagságban szállít bármilyen mennyiségben, valamint tűskészul sodronyszöveteket, vas- és rézbutorokat, sodronyágybetéteket legolcsóbb árban

Pásztori és Hettmann

Erdély legnagyobb vas- és rézbutorgy. ra BR AȘOV. Gyár: Hátsó-u. 66. Telefon: 481. Raktár: Kórház-u. 32. Telefon: 482

A belföldi lenolaj miatt nem alakulhatott meg a Lakkgyárak Országos Szindikátusa

A hideg idő késlelteti a lakk- és cipőkrém-szezon megindulását — Versenyképes a lakkgyártásunk a külfölddel szemben is

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” Arad-bánsági szerkesztőségétől

(Timisoara-Temesvár, március 24.) Az ország ipari életének egyes szakmai ágazatai közül különös figyelmet érdemel a lakkgyártás, mely az utóbbi évek alatt különösen a Bánságban igen fejlett nivót és termelésbeli kapacitást ért el. Ma már nyugodtan leszögezhetjük, hogy

az ország lakkgyárai a belföldi szükségletet tökéletesen kielégítik,

amely tény, — normális mennyiségű szükségletet véve alapul, — jelentős ipari fejlődést jelent. Románia területén tizenhat lakkgyár működik, melyek közül Erdélyre és a Bánságra pontosan 50%, nyolc lakkgyár esik, míg ezzel majdnem párhuzamosan a cipőkrémgyártással foglalkozó iparvállalatunk száma négy, természetesen figyelmen kívül hagyva a versenyképtelen zugüzemeket és kisebb iparvállalatokat, melyek közül három vehető számításba. A lakkgyártás és cipőkrémipar ugyancsak küzd az ország többi iparágazataiban is érezhető gazdasági nehézségekkel, melyeknek értékes megvilágítása érdekében az ország egyik legelőkelőbb iparvállalatának, a temesvári „Léda” Vegyi Cikkek Gyára Rt. kiváló szakképzettséggel rendelkező vezetőjéhez, Neubauer Oszkár vezérigazgató urhoz fordultunk a megfelelő információkért. Neubauer vezérigazgató ur készséggel állott az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság nagy publicitásának rendelkezésére és érdekesen értékes felvilágosításait a következőkben adta meg:

Minőségben és mennyiségben is versenyképesek vagyunk a külföldi lakkgyárakkal

— Ámbár már március hó közepe felé már elevenen indul meg a lakkipari szezon, — mondotta Neubauer vezérigazgató ur, — az idén maga a természet késlelteti a rendes szezonüzletmenet megindulását. A hosszan húzódó nagy hidegeket megérzi a lakkipar is, mert egyfelől a rendes tavaszi építkezések megindulása késlekedik, másfelől pedig a házak és egyéb ingatlanok külső felfrissítése is kitörlődik. Ezek a körülmények a lakkfogyasztás mértékét egyelőre károsan befolyásolják, nem is szólva az általánosan rossz gazdasági viszonyokról, amelyek között elsősorban is a kisiparos-társadalom katasztrófális anyagi válsága érint bennünket. Ez annál is inkább fájdalmas, mert lakkgyártásunk évek hosszú során át elért eredményei áruinkat ugyannyi mennyiségileg, mint minőségileg egyaránt

abszolút versenyképesé avatták a külföldi lakkgyárak hasonló, de drágább készítményeivel szemben.

Tudományos kutatásainkkal egyúttal haladó praktikus próbáink eredményeképpen ott tartunk, hogy bármely külföldi, legjobb gyártmánnyal felvesszük a versenyt és távoltarthatjuk magunkat, — mint sok belföldi lakkgyár teszi, — hogy tetszetős külföldi címkek ajánlása mellett hozzuk forgalomba áruinkat, gyártmányainkat. — Milyen speciális lakkokat gyárt az üzem? — érdeklődtünk.

— Jelenleg, — felelte informátorunk, — az autó- és kocsilakkok, a díszítő- és butorlakkok, az aszfaltlakkok, a padló-lakkfestékek, szesz- és zsaponlakkok, valamint az ipari lakkok sokféleségén kívül üzemünk a zománccfestékek előállításával is fog-

lalkozik. Gyártunk elektromos izoláló-lakkokat is. Annak ellenére, hogy a szakmában előre dolgozni nem lehet, kijelentem nyugodtan, hogy egy vagon lakkárut három nap alatt tudunk leszállítani ab Temesvár. Jelenleg évad előtt állunk, várjuk a zord idők enyhültét.

Mért nem alakult meg a Lakkgyárak Országos Szindikátusa... ?

— A tervezett Országos Lakkgyár Szindikátus, — felelte kérdésünkre Neubauer vezérigazgató ur, —

az okiráltságbeli lakkgyárosok magatartása miatt nem jöhetett létre

az idén sem. A regáti gyárak ugyanis egyben olajgyártással is foglalkoznak és evidens üzleti érdekük, hogy a belföldi, a lakkgyártáshoz szükséges lenolaj-termelésüknek minél szélesebb piacokat biztosítsanak. Fajdalom, a belföldi, prés útján előállított lenolaj esupán másodrangu minőséget jelent a lakkgyártás szempontjából a hollandiai, hideg uton évszázadokon át kitünően bevált viztiszta lenolajjal szemben, amelynek igénybevétele nélkül pl. a tökéletes fehér-lakkok gyártása el sem képzelhető.

— Így a külföldi lenolaj behozatalánál mélyültek el különösképen a tárgyalások, melyek a Lakkszindikátus létrehozatalát célozták. Mi nem nélkülözhetjük üzemeinkben a külföldi lenolajnak legalább 20%-os használatát és ez a fontos érdekelletét a tárgyalások meghiusulására vezetett.

— Más szempont aztán az a körülmény is, — folytatta informátorunk, — hogy

a regáti gyárak elsősorban is csak kommerz-árakat termelnek,

kvalitás-árut kevésbé. Az erdélyi és bánsági iparüzemek viszont éppen erre fektették termelésük súlypontját, a szükségletek kulturáltabb kielégítése érdekében. Mindenesetre ez a tény jelentős áldozatokat követel tőlünk, melyet intenzíven a külföldi lenolaj kilójának 16 lejes vámtétele folytán érzünk, míg 50%-os kedvezmény védi a belföldi olajgyártást. Másfélmillió vámot fizetünk évente és naponta 75.000 lej a rezsink, do csak így tudtuk elérni azt az ipari, mennyiségbeli és minőségbeli nivót, melyet képviselünk.

A kultura fokmérője: a szappan- és a cipőkrémfogyasztás

— Mi a helyzet a cipőkrémgyártás és a szükségletek viszonya terén? — tettük fel a kérdést.

— A cipőkrémekben ugyancsak a száraz és hosszasan húzódó télnek érzi a hatását a gyáripar, — felelte Neubauer vezérigazgató. — Az abnormális időjárás, — mit tagadnánk, — a fogyasztásban jelentékeny visszaesést eredményezett, melyet ugyancsak növelt az a körülmény is, hogy a kisemberek vásárlóképessége az utóbbi félév alatt ugyancsak érzékenyen esökkent. Pedig tagadhatatlan tény, hogy

valamely ország kulturális fokmérőjét legjobban a szappan- és a cipőkrémfogyasztásának nagyságából lehet megállapítani.

Havonta átlag, — számításaim sze-

rint 8—10 millió lej értékű cipőkrém-fogyasztás az ország, míg a gyáripar évi százmillió lej befektetéssel körülbelül 800 munkást foglalkoztat. — Súlyos teherként szerepel a cipőkrémipar mérlegén az a körülmény, hogy az állam a cipőkrém kilója után 5 lej kiviteli illetéket szed: ez a körülmény erőteljesen akadályozza a külföldre gravitáló termelést, amelynek különösen

a Balkánon lenne jövője

— véleményem szerint.

— Jelentékeny teher a nyersanyagok vámjai is, melyeket belföldön ugyancsak nem lehet beszerezni. Ha külföldi mintára az állam prémiumrendszerrel támogatná ezt a nagyjövőjű és kulturális eredménnyel járó gyártási iparágazatot, hiszem, hogy Románia fogja megszerezni magának a Balkán cipőkrém-hegemóniáját.

(—a.)

A temesvári Leszámitolóbank Rt. közgyűlése

Husz százalék az osztalék — Az igazgatóság és felügyelőbizottság új tagjai

A temesvári Leszámitoló Bank Részvénytársaság március 20-án tartotta meg rendes évi közgyűlését.

Blasian Viktor mérnök, az igazgatóság elnöke, megnyitva az ülést, a jegyzőkönyv vezetésével dr. Rottenberg Ödön urat bizta meg, annak hitelteljesítésére pedig Frakl Adolf és Kovács Gedeon részvényes urakat kérte fel.

Kubicsek vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság jelentését és a nyereség felosztására vonatkozó indítványát, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadván, elhatározta, hogy a tartalékalapok megfelelő dohálása mellett osztalék fejében, rész-

vényenként netto 120 lej (20%) fizetessék ki, míg új számlára 1 millió 189.175 lej vezetessék elő.

A felügyelőbizottság jelentését Popovici Virgil, kereskedelmi inspektor terjesztette elő, melynek alapján ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadták.

Berger Manó, Schwartz József és Havas Emil urak az igazgatóságba újlag beválasztattak, míg a felügyelőbizottságba Popovici Virgil, Coman Augustin, Grünberger Lajos, Reisz Alfréd, Schneer Adolf, Szivós Zsigmond és Zádor Mór urak választattak meg.

Traktor- és fogatoseke-bemutató

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Nővénytermelési Szakosztálya folyó évi április hó 1-én, virágvasárnap, az EGE közgyűlésének napján, reggel 8 órától délután 6 óráig Kolozsváron a szécsényi országút mellett, a gazdasági akadémia külső majornánál, traktor- és fogatosekebemutatót rendez.

A bemutatóra traktorokat jelentettek be:

1. Hanomag W. D. 28—32 lóerős traktor, Messey Harris és Eberhardt-gyártmányu, háromvasu ekével és Messey Harris-gyártmányu, tárcás boronával.

2. A Case amerikai nyersolaj

traktor, ugyancsak a fenti szerelvényvel.

3. Fordson-traktor.

4. Wallis, 20—30 Hp. traktor.

5. Fiat, 30 Hp. traktor.

6. Pöhl-traktor.

A fogatosekebemutatón 10—15 eke-típus fog bemutatóra kerülni. A gazdaközönség körében élénk érdeklődés nyilvánul meg a bemutató iránt, mert a felsorolt traktorok közül csak a Fordson mondható közismertnek.

Tekintettel arra, hogy több gazda vevőszándékát a bemutató idejére tartotta fenn és a gazdák megkésték a nagy hideg miatt a tavaszi munkákkal, előreláthatólag több traktor el is fog kelni a bemutatón, amelynek megrendezésével az EGE igen értékes szolgálatot tesz a gazdaközönségnek. A kisgazdák részére fogatosekebemutatót rendez az egyesület.

A Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt. közgyűlése

A Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt. a részvényesek nagy érdeklődése mellett tartotta meg 10. évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Ferenczi István igazgatósági társelnök elnököl, aki megnyitójában méltatta a pénztárat eddigi működését, visszajelentést vetett az elmúlt tíz esztendőre, amely gazdasági téren is a legsúlyosabb megpróbáltatásokat hozta magával, de amelyek dacára az intézet kellő módon töltötte be hivatását.

Az igazgatóság jelentését Puskás István vezérigazgató terjesztette elő. Bejelentette, hogy a pénztárat alaptőkéjének felemelését az igazgatóság sikerrel végrehajtotta és így az intézet alaptőkéje 5 millió lejt, tartalékalapja pedig 1 millió 300 ezer lejt reprezentál.

Banca „TRANSSYLVANA” Bank

Societate pe Acții Bank Részvénytárs Aktiengesellschaft

Centrala: Alba-Iulia—Gyulafehérvár.
Központ:

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 10 millió lei

Sucursale—Fiókiintézetek:

Expozituri-Kirendeltségek:

Ditrău—Ditró. Gheorgheni—Gyergyószentmiklós. Mircurea-Ciuc—Csikszereda. Târgul-Săuceș—Kézdivásárhely. Turda—Torda.

Sânmar in-Ciuc — Csikszentmárton. Ozun—Uzun
Elfogad: betéteket.
Leszámitol: váltókat.

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvisletét bírja a

„Gazdák” Általános Biztosító Részvénytárs-nak

Telegram: Transsylvaniabank.

Meghívó.

A Temesi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei a Timișoarán f. évi március 30-án d. u. 4 órakor az intézet helyiségében (intézeti ház I. emelet) megtartandó

58. évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívotnak.

T á r g y s o r o z a t:

1. Az igazgatóság évi jelentésének felolvasása, a felügyelőbizottság jelentése és az 1927. évi december-hó 31-i mérleg előterjesztése.
 2. Az évi zárszámadás elfogadása, a nyereség hovaforrítása iránti határozathozatal az alapszabályok 44 §-a értelmében, valamint az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
 3. Az igazgatóság megválasztása az alapszabályok 25. §-a értelmében.
 4. A felügyelőbizottság megválasztása az alapszabályok 37. és 38. §§-ai értelmében.
- Azon t. részvényes-urak, akik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 12. §-a értelmében f. év március hó 27-ig az intézet pénztáránál Timișoaran, vagy annak fiókjaitól: Aradon, Clujon és Sibiuban, vagy Burureștiben a Banca Comercială Italiană și Română-nal, letéteményezni.

A Temesi Agrár Takarékpénztár Rt.
Igazgatósága

Vagyon Mérlegszámla 1927. december 31-én. Teher

Pénztári készletek — — —		45,084.701	Részvénytőke — — — — —		15,000.000
Értékpapírok a tárcában — —		1,224.787	Tartalékalap — — — — —	15,263.234	
Nyugdíjalap értékpapírjai — —		1,157.483	Adómentes tartalékalap — —	737.438	
Váltótárca:				16,000.672	
Leszámitolt váltók — — —	132,060.671		Kétes követelések tartalékalapja	3,000.000	
Beszedési váltók — — —	26,629.603	158,690.274	„Balla Hugó” Segélyalap —	19,000.672	19,695.740
Adósok — — — — —	101,426.274		Tisztviselők nyugdíjalapja —	695.068	5,831.909
Pénzintézetek — — — — —	60,094.445	161,520.719	Banca Comercială Italiana și Română, București — —		56,278.311
Ingtatlanok:			Betétek könyvecskékre és folyószámlákra — — — — —		200,706.849
Intézeti ház, Timișoara —	160.000		Visszleszámitolt váltók — —		6,916.789
„ „ Arad — — —	1,200.000		Hitelezők — — — — —		4,699.772
Egyéb ingatlanok — — —	7	1,360.007	Hitelezők beszédvényekért —		52,945.147
Adósok szavatosságokért — —		10,547.525	Fel nem vett osztalék — —		24.245
Berendezés és felszerelés — —		1	Forgalomban levő csekkek —		249.737
			Ámeneti tételek — — — — —		1,976.017
			Hitelezők szavatosságokért —		10,547.525
			Nyereség:		
			Áthozat 1926. évről — —	785.114	
			1927. évi nyereség — —	3,928.342	4,713.456
		379,585.497			379,585.497
Értékpapírok és váltók letétben	129,256.105		Letétek tulajdonosai — — —	129,256.105	
Értékp. és váltók fedezeti letétben	6,249.387	135,505.492	Fedezetül szolgáló letétek tulajdonosai	6,249.387	135,505.492
		515,090.989			515,090.989

Tartozik Veszteség- és nyereségszámla 1927. december 31-én. Követel

Költségek:			Nyereségáthozat 1926. évről		785.114
Üzleti és utazási költségek, irodai szükségletek, tisztii fizetések, lakbérek és nyugdíjak	10,717.021		Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek — — — — —		16,988.130
Adók és illetékek — — —	2,342.767	13,059.788			
Nyereség:					
Áthozat 1926. évről — —	785.114				
1927. évi nyereség — —	3,928.342	4,713.456			
		17,773.244			17,773.244

Timișoara (Temesvár), 1927. év december hó 31-én.

Amigo s. k. igazgató-helyettes

AZ IGAZGATÓSÁG:

Coanda s. k. elnök Alliévi s. k. alelnök Balla s. k. vezérigazgató Rudali s. k. ügyv. igazgató Dr. Albu s. k.
Arsenoviei s. k. Barberio s. k. Dr. Bogdán s. k. Camarasescu s. k. Constantinescu s. k.
Geml s. k. Dr. Grolsoreanu s. k. Heilpern s. k. Kecskeméty s. k. Leimdörfer s. k. Paulay s. k. Dr. Popoviciu s. k.

Az üzleti könyvekkel összehasonlítva helyesnek találtatott:

Timișoara (Temesvár) 1928. évi március hó 13-án.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Brunelli s. k. Conciatu s. k. Georgescu s. k. Papucci s. k. Popovici s. k. Dr. Velardi s. k.

Marosvásárhelyen hetvenszobás szanatóriumot építenek

35 ajánlatot nyújtottak be az építési munkálatokra — Kik az ajánlattevők?

Marosvásárhelyen, a székely fővárosban Szanatórium Rt. céggel részvénytársaság alakult, amely Hüttl budapesti professzor tervai szerint modern szanatóriumot kíván építeni.

Március 18-án tartották meg a szanatórium építésére az árlejtést, a melyre összesen harmincöt ajánlatot adtak be, érdemleges ajánlat azonban olyan, amely az összes szükséges munkákat vállalja, csak hat volt.

Az ajánlattevők közül a marosvásárhelyi Csiszár és Váradi cég 15 millió és 600 ezer lejért, Rác és Atl

kolozsvári építészek 12 millió 500 ezer lejért, vízvezeték és fűtőberendezés nélkül, Bustya Lajos marosvásárhelyi építész 12 millió 700 lejért (nem teljes ajánlat), Reich és Barla kolozsvári építész-mérnökök, akik, a kolozsvári Park-szanatóriumot is építették és a Nerva-szanatóriumot rendezték be, 15 millió 700 ezer lejért hajlandók vállalni a modern hetvenszobás marosvásárhelyi szanatórium felépítését.

A részvénytársaság igazgatósága közelebről dönt az ajánlatok felett.

Csőd fenyegeti

a világosi Marty-konyakgyárat és a Zwack-féle likörgyárat az aradi Neumann-Testvérek merev állásfoglalása következtében

Mi történt a temesvári hitelezői értekezleten? — A konyak- és likörgyárak csődje esetén hatvan százalékos kielégítésre sem számíthatnak a hitelezők

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” Arad-bánsági szerkesztőségétől

Megirtuk mindazokat a körülményeket, melyek következtében fizetésképtelenséget jelentett a világosi, egykor világhírű Marty-konyakgyár. A hitelező aradi pénzügyesek és vállalatok, valamint egy közös arad-temesvári szeszérdelkesség között már hetek óta folynak a tárgyalások a Marty-konyakgyár megmentése érdekében és — amint megirtuk, — az aradi Bing Ede, valamint a temesvári Schwartz Testvérek szeszésitalipari cégek hatvanszázalékos kiegyezési kvótát ajánlottak fel a hitelezőknek arra az esetre, ha az üzemet és érdekességéhez tartozó ugyancsak világosi Zwack-likörgyár üzemét átvehetik.

A szeszésitalipari piac különböző új eseményei miatt a tárgyalások közel két hétig szüneteltek, míg Schwartz Fülöp visszaérkezése Bukarestből lehetővé tette újra a tárgyalások további felvételét.

Az érdekeltek az elmúlt napokban Temesváron jöttek össze újabb értekezletre,

melynek azonban váratlan fordulata történt. Amíg ugyanis a fizetésképtelenségben érdekelt aradi pénzügyesek egyöntetűen járultak hozzá az üzemet szanálására célzó ajánlat elfogadásához,

az aradi Neumann Testvérek képviselője annak a merev álláspontjának adott kifejezést, hogy követelésének teljes kiegyenlítéséből semmi körülmények között nem hajlandó engedni.

Ha ez nem következik be, jelentette ki a Neumann-cég megbízottja, — a maga részéről kénytelen lesz az aradi törvényszéken a csődkerést úgy a Marty-konyakgyár, mint a Zwack-likörgyár ellen beadni.

A Neumann Testvérek-cég merev állásfoglalása meglepetést keltett a tárgyaló felek között, mert köztudomású, hogy

csőd esetén a hitelezők nem 60, de még 40 százalékat sem kaphatják meg követeléseiknek.

A tárgyalások tehát megszakadtak és a jelenlegi helyzetben a nagy hírű, félszázadosnál nagyobb múltú cég összeomlása várható. A többi hitelezők azonban, — értesüléseink szerint, — érintkezést keresnek a Neumann-céggel, hogy a közös érdekek erkölcsi erejére való hivatkozással kérjék merev álláspontjának megváltoztatását. A Bánság szeszésitalipari érdekeltségei nagy érdeklődéssel várják a helyzet kibontakozását.

A medgyesi Westen-koncern újítása az áruk eladásánál mindennél jobban bizonyítja a hatalmas iparvállalat folytonos fejlődését és új szisztemájú eladás még ismertebbé teszi majd a gyár országos híri produktumait. A gyár reformja a piaci eladás terén általános feltűnést keltett, tekintve, hogy a

Westen az első vállalat, amely gyártmányainak plasszirozásánál kizárja a közvetítő kereskedelmet

és a nagyban való eladást saját rezsiben végzi el.

Tordán április elsején beszüntetik a földgáz szolgáltatását

Üzembeszüntetés fenyegeti a tordai és aranyosgyéresi iparvállalatokat — Az UGIR akciót indít az olcsó ipari kölcsönért és a modern gazdasági törvényekért Nem lép életbe április elsején az új vasuti tarifa

Az Ugir kolozsvári tagozata március 23-án tartotta meg Diamant Izsó vezérigazgató elnökletével összválasztmányi ülését. Az ügyvezetőség jelölését dr. Böszörményi Sándor igazgató ismertette. A jelentés szerint

a valuta stabilizációja főfeltétele a gazdasági konszolidációnak

és az Ugir megállapítása szerint is a stabilizáció komoly stádiumban van, az állandósításhoz szükséges külföldi kölcsönt pedig valószínűleg közelebről realizálást nyer. A stabilizációval van szoros összefüggésben az ipari termelésnek olcsó kölcsönrel való alimentálása. Bár a kamatláb lényegesen mérséklődött és

a Creditul Industrial 9 százalékkal szállította le az ipari hitelek kamatlábát,

a romániai ipar aránylag még mindig drága pénzzel termel.

Az új gazdasági törvényekkel kapcsolatosan az Ugir kolozsvári tagozata örömmel üdvözölte a munkaködexről, a kötelező nyolcórás munkaidőről és az éjjeli munka szabályozásáról szóló törvénytervezeteket. Ezeknek a törvényeknek a regátra való kiterjesztésével megszűnik Erdélynek a régi királysággal szemben eddigi hátrányos helyzete.

Örömmel állapította meg a választmány, hogy a pénzügyminiszterium átszervezéséről szóló törvényjavaslatból a szenátus törülte a magánvállalatokhoz delegáló kormánybiztosokról szóló fejezetet.

Az új vámtarifával kapcsolatosan megállapította azt, hogy

az új vámtételek sem április elsején, sem május elsején dekrétortörvény alakjában nem lesznek életbeléptethetők

miután a különböző felülvizsgálati munkálatok még hónapokat vesznek igénybe. Sajnálattal vette tudomásul, hogy

az új vasuti tarifának április elsejével való életbeléptetése elmarad,

bár a gazdasági élet és a vasuti for-

galom érdeke is megkívánna a szállítóknak kedvező tarifák gyors életbeléptetését. A választmány megdöbbenéssel állapította meg, hogy a kormány gazdasági miniszteriumai részéről akciót kezdeményeztek az új vasuti tarifák ellen, azzal az indoklással, hogy az új szállítási díjtételek nagyon olcsók és túlzottan kedveznek a szállítóknak.

A kolozsvári mintavásár kérdésével kapcsolatosan a választmány elhalasztotta végleges döntését.

Örömmel állapította meg a választmány, hogy Kolozsvár és a többi nagyobb városok tanácsai intenzíven foglalkoznak a tanoncenevelés kérdésével. A választmány elhatározta, hogy a maga részéről hathatósan fogja támogatni az Erdély iparára fontos akciót és interveniálni fog a munkaügyi miniszteriumnál, hogy költségvetéséből megfelelő részt juttasson az erdélyi tanoncskoláknak is, miután

a munkaügyi miniszterium szubvencióját eddig száz százalékosan csak a regáti tanoncskolák élvezték.

A választmány megdöbbenéssel értesült arról, hogy

Tordán április elsején beszüntetik a földgáz szolgáltatását,

annak a konfliktusnak a hatása alatt amely a Nemzeti Földgáz Rt. és a Földgázelosztó Társaság között keletkezett. Torda és Aranyosgyéres iparvállalatai és magánfogyasztói tehát április elsejétől kezdve nem kaptak világítóanyagot és hajtóerőt.

A választmány erőlyesen állástfoglalt az ellen, hogy jogi konfliktus miatt az ipari termelés szempontjait mellőzzék és ezért elhatározta, hogy sürgősen interveniálni fog a Nemzeti Földgáz Részvénytársaságnál a békés megoldás érdekében,

de főleg azért, hogy az iparvállalatok részére április elseje után is a földgáz szolgáltatásával tegyék lehetővé a termelést, ne kényszerítsék a vállalatokat üzemiük beszüntetésére és indokolatlanul ne szaporítsák a munkanélküliek tömegét.

Bilanțul Băncei Agrare Timișane S. P. A.

Consiliul de Administrație al Băncii Agrare Timișane în ședința sa din 13. aprilie a stabilit bilanțul exercițiului 1927 care laolaltă cu suma de Lei 785.114 reportată din anul 1926 a fost încheiat cu un beneficiu net total de Lei 4.713.456 pe când bilanțul exercițiului 1926 a prezentat un beneficiu net de Lei 6.937.706. Micșorarea beneficiului net nu a fost cauzată de scăderea veniturilor, pentru că față de beneficiul brut de Lei 16.910.074 din anul 1926, exercițiul 1927 este încheiat cu un beneficiu brut de Lei 16.988.130. Scăderea este a se atribui sporirei considerabile a impozitelor și cheltuielilor. Anume pe când impozitele plătite în 1926 au fost de Lei 959.851, în anul 1927 ele s'au cifrat la Lei 2.342.767.

Datele mai importante ale bilanțului sunt următoarele:

Numerar în casă Lei	45.084.701
Portofoliu — — —	132.060.671
Debitori — — —	161.520.719
Capitaluri proprii	34.695.740
Creanța Băncii Comerciale Italiene și Române, București — — —	56.278.311
Situația depunerilor	200.706.849

În privința depunerilor Banca Agrară Timișană S. p. A. totdeauna s'a abținut dela plățirea unor dobânzi prea mari și n'a luat parte la concurența după depuneri, concurența nesănătoasă și prea primejdiasă, pentru a readuce activitatea bancară în privința dobânzilor la normal, Banca a decis ca prima în Banat și Transilvania să reducă de repețite-ori și radical dobânzile asupra depunerilor.

Experiențele exercițiului expirat dar și mai mult fenomenele exercițiului în curs confirmă justa constatarea că precum dividendul plătit în anii precedenți mult mai mare decât cel obișnuit, a găsit o motivare în veniturile extra ordinare din perioadele de conjunctură trecute, — așa normalizarea situației noastre financiare și economice la care ne putem aștepta, că va duce stabilizarea valutei noastre, justifică normalizarea dividendelor.

Această constatare face să apară naturală propunerea ce Consiliul de administrație va face Adunării Generale ordinare care va fi convocată pentru ziua de 30. aprilie de a se plăti un dividend de 20% net.

A közvetítő kereskedelem kizárásával helyezi el gyártmányait a medgyesi Westen-zománcedénygyár

Husz Citroen autó szállítja április elsejétől a Westen-gyár áruját a nagykereskedőkhez

A medgyesi Westen zománcedénygyár, amely az ország egyik legnagyobb iparvállalata, elhatározta, hogy termelvényeit április 1-től kezdődően a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával helyezi el a belföldi piacon.

Az edénygyár hatalmas apparátussal valósítja meg ezt a tervét. A vállalat sugárutakra osztotta az országot, amelyeket állandóan ügynökök fognak járni. Erre a célra

husz Citroen-gépet vásárolt a Westen-gyár igazgatósága, amelyeket kizárólag a gyártmányok plasszirozásához fognak használni.

Külföldi tőke az „Energia“ Villamossági Részvénytársaságnál

Egy millió svájci frank és egymillió svéd korona külföldi kölcsönt vesz fel a vállalat

Mint ismeretes, az elmúlt évben a világhírű stockholmi Ericsson cég szorosabb érdekkapcsolatot létesített a romániai „Energia“ Részvénytársasággal. Ez érdekkapcsolat eredményeképpen vette fel programjába az „Energia“ Rt. a telefonok gyártását és szállította a román hadsereg részére a tábori telefonokat.

E külföldi érdekkel kapcsolatban a napokban Kolozsváron tartózkodott G. Sonner bankigazgató, a svéd nagytőke képviselője, valamint I. Rückstuhl a svájci tőkecsoport rep-

rezentánsa, kik beható tárgyalásokat folytattak dr. Andronescu és Gross igazgatókkal az „Energia“ részére nyújtandó egymillió svájci frank és egymillió svéd korona értékű hosszabb lejáratú kölcsön ügyében.

A külföldi tőkés a gyár igazgatóival Bukarestbe utaztak a kölcsön feltételeinek végleges megállapítása céljából.

A bukaresti tárgyalások után Gross igazgató utazott külföldre a kölcsön realizálása érdekében.

Kibővítí üzemét a dicsőszenmártoni Erdélyi Üveggyár Rt.

Hetven millióra emelik az alaptőkét és új termelési ágakra rendezkednek be

A dicsőszenmártoni Erdélyi Üveggyár Rt., mely táblaüveget és ornamentüveget gyárt, — ez utóbbiban egyedülálló egész Romániában, — kapcsolatot létesített Európa egyik legnagyobb üveggazdaságával.

Ertesülésünk szerint a vállalat jelenleg 20 millió lej alaptőkéjét — melyből eddig csak 15 milliót fizettek be, — 70 millióra emelik fel. Az egész üzem kibővítik és az ed-

digi kéziüzemi táblaüveggyártás fenntartása mellett új, modern gépekkel felszerelve gépjárműre rendezik be és hogy különösen az öntöttüveggyártásnak minden ágát bevezesse.

Az említett üveggazdaság, amelylyel a dicsőszenmártoni Erdélyi Üveggyár létesített, Európában 56, Amerikában egy és Japánban egy üveggyárnál van érdekeltége.

A székelyudvarhelyi pénzintézetek maximálisan 12—14 százalék betéti kamatot fizetnek

A székelyudvarhelyi pénzintézetek, nevezetesen a brassói Banca Cetatea fiókja, a Dicsőszenmártoni Általános Hitelbank fiókja, a Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár Rt. fiókja, a Segesvári Egyesült Ipar- és Jelzőbank fiókja és az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. elhatározták, hogy a kezelésükben lévő folyószámlai és takarékbetétek kamatát április 1-től kezdve a tőkekamatadó betudásával 14, illetve 12 százalékra leszállítják.

Uj helyiségbe költözött a temesvári Phoebus Villamossági Árucikkek nagykereskedése

Temesvári szerkesztőségünk jelenti: A Phoebus Villamossági Árucikkek Nagykereskedése az elmúlt napokban új, az eddiginél jóval nagyobb üzlethelyiségbe költözött át.

A cég új helyisége az Emarno műszaki nagykereskedelmi cég egykori Str. Brătianu 2. szám alatti üzlethelyiségben van. A megnagyobbodott vállalat igazgatója, Fillen Albert, továbbra is nagy körültekintéssel vezeti a vállalatot.

A „Kandia“ Rt. Cukorka-, Csokoládé- és Konzervművek közgyűlése

A napokban folyt le a temesvári „Kandia“ Rt. 18. évi rendes közgyűlése, Szana Szigmond angol kir. konzul elnökle mellett. A Löwinger Dezső igazgató által előterjesztett évi jelentés szerint a vállalat az elmúlt évben hárommilliónál több tiszta nyereséget ért el. A Kandia 20 százalék osztalékot fizet részvényeseinek.

Az igazgatóságnak újra történt megválasztása után a felügyelőbizottság új tagjai Binder ezredes és Vermes Ernő igazgató lettek.

HIREK

Leégett a segesvári Essigmann-féle Astoria kendőgyár. Az elmúlt héten leégett a segesvári Essigmann-féle Astoria kendőgyár. A kárt 4—5 millió lejre becsülik, amelynek egy része biztosítás útján megtérül. A gyárépületben és a raktárban nagymennyiségű nyersanyag és készáru volt, amelyből semmit sem lehetett megmenteni.

Kibővítí kolozsvári lerakatát a temesvári Turul Cipőgyár Rt. A temesvári Turul Cipőgyár, melynek szépen fejlődő lerakatai vannak az ország minden nagyobb városában, elhatározta, hogy kolozsvári lerakatát nagyarányú kibővítéssel teszi a forgalomnak megfelelőbb méretűvé. A lerakat átalakítási munkálatai rövidesen befejezést nyernek.

A temesvári „Balkán-Impex“ Rt. közgyűlése. A temesvári „Balkán-Impex“ Rt. a 10. évi rendes közgyűlést Szana Szigmond vezérigazgató, angol királyi konzul elnökle alatt tartotta meg. Dénes Ignác igazgató jelentése szerint a vállalat félmillió lej tiszta nyereséget ért el, melyből 10 százalék osztalékot fizet. Az igazgatóságba új tagokként a közgyűlés Kun Richardot, a felügyelőbizottságba Karczag Henribet és Szivós Szigmondot választotta be.

Közös gyümölcsfa beszerzés. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozsvár és Kolozsvár környéki tagjai számára szükségelt gyümölcsfákat és diszeserjéket összeírja és közösen hozatja meg Kolozsvárra. Előjegyzéseket a kerttulajdonosoktól naponta elfogad az egyesület titkári hivatala 8—12 óráig.

Az „Arad—Brádi Ipari Rt.“ közgyűlése. Az „Arad—Brádi Ipari Rt.“, amely tulajdonképpen az Aesev jogutódja, április 8-án tartja meg közgyűlést, amelyen az igazgatóság bemutatja a vállalat múltévi mérlegét és előterjeszti az idei működési programot.

Megalakult a krassói mezőgazdasági kamara. A napokban alakult meg Oravicán a krassómezei gazdasági körök kívánságára az áldozatkészsége folytán a mezőgazdasági kamara, melynek elnökéül Bemar Péter lelkész választották meg. Az új bánsági gazdasági intézmény választmányában Cornean Péter dr. prefektus, Molin Romulus dr. bankigazgató, Martian Livius, Keca József, Nicodim Péter, Draglin Demeter, Káposztássy József várnagyei főorvos és Stefan János foglalnak helyet. Az új bánsági közintézmény elég terhes körülmények között indul neki hivatásának, amennyiben a szörényi kamarának 4,000.000 lej adósságából 2,000.000 lejt kénytelen volt átvállalni.

A Bébé-cipőgyár csődje. A temesvári törvényszék kereskedelmi bírósága elrendelte a csődöt a zombolyai Bébé-cipőgyár ellen. A gyár, melynek képviselőiben Kohl József és Jacobi József cégjegyzők jelentek meg a tárgyaláson, saját maga kérte a csődöt, mert a mérleg összeállításánál kitűnt, hogy a passzívák félmillió lejjel haladják meg az aktívákat. Tömeggondnokká a törvényszék Baár József dr., zombolyai ügyvédet nevezte ki. A követelések április hó 18-ig jelentendők be. A csődválasztmány április hó 28-án alakul meg.

Tanfolyamot nyitott a Textiltechnikusok Országos Egyesülete. Temesvári szerkesztőségünk jelenti: A Textiltechnikusok Országos Egyesülete március 20-án nyitotta meg három hónapra tervezett szövőtanfolyamát. Az előadások, melyek szorosan a gyakorlati élet kereteibe váganak, vetített képek kíséretében Teodorescu Constantin műegyetemi tanár és Kellner Leó igazgató, valamint Klein Ferenc tartják, kik kiváló ismerői a textilszakmának.

Leégett a kizdiai erdő. Temesvári szerkesztőségünk jelenti: A kizdiai erdő eddig még ismeretlen okból kiégett. Annak dacára, hogy a hatalmasan induló erdőégés megakadályozására a környékbeli lakosság serényen az oltáshoz látott, az erdő huszholdnyi területen teljesen leégett. A kár nagyságát még nem sikerült megállapítani: egyrésze valószínű, hogy a biztosításból megtérül.

Arverés. Temesvári szerkesztőségünk jelenti: A telekkönyvi hivatalban a napokban cserélt gazdát Veres Kornél háztulajdonos Batthyány-utca 7. számú házának fele, melyre a régi tulajdonos a Franco-Romana Banktól ötszáz ezer lej kölcsönt vett fel, amelyet nem tudott visszafizetni. A fél házra jelentkezett négy reflektáns közül az arverésen a Franco-Romana lett nyolcszáz ezer lejért az ingatlanrész tulajdonosa.

A Bánáti Hitelbank igazgatóságának új tagjai. A Bánáti Hitelbank Részvénytársaság a napokban tartotta meg közgyűlést, amelyen új igazgatósági tagként Dimitrie Th. Artareanut, a bukaresti szenátus jelenlegi alelnökét, a felügyelőbizottság új tagjaként pedig Reichenbach Józsefet választották meg.

Publicațiune

Se publică spre cunoștință generală că în ziua de 10 Aprilie 1928 ora 10 dimineața, în localul Casei Pădurilor și al Direcției silvice Arad, se va ține licitațiune publică prin oferte închise conform legii asupra contabilității publice, pentru vânzarea spre exploatare pe un period de un an, calculat cu înc-pera dela 1 Septembrie 1927 până la 1 Septembrie 1928 a 6392 arbori diversi din pădurea Statului Drinova, județul Severin.

Vânzarea acestei porțiuni de pădure se face după regulamentul de licitațiuni și cu condițiunile generale de exploatare, ambele publicate în Monitorul Oficial Nr. 106 din 12 August 1912, cu aplicațiunea art. 72—83 din contabili-

tății generale a Statului al căror text va fi afișat în sala de licitațiuni și cu condițiunile speciale cari se pot vedea la Casa Pădurilor și la Direcția silvică Arad.

Modul de procedare al licitațiunii prin oferte închise este următorul:

După strigarea pădurii amatorii depun ofertele închise în mânia dlui administrator sau delegatului său, însoțite de garanție provizorie de Lei 60.000 și de natura celor prevăzute prin regulamentul de licitațiuni, care după ce se încredințează că numai este prezent nici un amator, imediat se deschid ofertele și se încheia proces verbal, subscris și de concurenți, în care se consemnează numele și domiciliul concurenților, prețul ce au oferit și garanțiile ce au depus.

Orice ofertă care va căuta să schimbe intruceva condițiunile generale și speciale de exploatare se va considera nulă și neavenită.

De aceea se recomandă amatorilor că ofertele lor să fie redactate conform modelu ui înscris mai josul acestei publicațiuni.

Se mai atrage atențiunea concurenților că pe baza art. 16 din regulamentul de licit. iuni supra-oferte nu se primesc și prin urmare orice cerere de asemenea natură va fi pur și simplu clasată la dosar.

Estimația este de Lei. 1.200.000

Diracțiunea IX. Regională silvică Arad.

Publicațiune

No. 1684/8/III 1928.

Se publică spre cunoștință generală, că în ziua de 10 Aprilie 1928, ora 10 a. m., în localul Casei Pădurilor și al Direcției silvice Arad, se va ține licitațiune publică prin oferte închise, conform legii asupra contabilității publice, pentru vâ zarea spre exploatare pe un period de 1 an, calculat dela 1 Septembrie 1927 până la 1 Septembrie 1928 a 6866 arbori diversi din pădurea Statului Balinț, județul Severin.

Vânzarea acestei porțiuni de pădure se face după regulamentul de licitațiuni și cu condițiunile generale de exploatare, ambele publicate în „Monitorul Oficial“ No. 106 din 12 August 1912, cu aplicațiunea art. 72—83 din legea contabilității generale a Statului, al căror text va fi afișat în sala de licitațiune și cu condițiunile speciale cari se pot vedea la Casa Pădurilor și la Direcțiunea silvică Arad.

Modul de procedare al licitațiunii prin oferte închise este următorul:

După strigarea pădurii amatorii depun ofertele închise în mânia dlui administrator sau delegatul său, însoțite de garanția provizorie de Lei 210.300 și de natura celor prevăzute prin regulamentul de licitațiuni, care după ce se încredințează că nu mai este prezent nici un amator imediat se deschid ofertele și se încheia proces-verbal, subscris și de concurenți, în care se consemnează numele și domiciliul concurenților, prețul ce au oferit și garanțiile ce au depus.

Orice ofertă care va căuta să schimbe intruceva condițiunile generale și speciale de exploatare, se va considera nulă și neavenită.

De aceea se recomandă amatorilor că ofertele lor să fie redactate conform modulului înscris mai josul acestei publicațiuni.

Se mai atrage atențiunea concurenților că pe baza art. 16 din regulamentul de licitațiuni, supra-oferte nu primesc și prin urmare orice cerere de asemenea natură va fi pur și simplu clasată la dosar.

Estimația este de Lei 1.402.000.

Diracțiunea IX-a Regională silvică Arad.

Meghívó!

Magán- vagy üzletiügyekbeni utazások alkalmával
Budapesten

a legkellēmesebb otthoni nyújtja a legelőnyösebb felételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszállóda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Külön házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhēt egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Autólakkokat

Email fehér és színes lakkokat, minden ipari célra szükséges lakkokat és festékeket, legjobban és legolcsóbban azonnal szállít

„LEDA” Rt. Lakkgyár

Timișoara.

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.

Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányú szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok:

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgőnyeim: RELAIS

Producerea lemnelui
Industria lemnelui
Comerțul lemnelui

Despre toate fazele pieței Vă informeză precis și la timp

A fatermelés
A faipar
A fatereskedelem

minden fázisáról pontosan és részletesen számol be a

„LEMRUL”

„HOLZZEITUNG”

singura revistă forestieră bilunară din Ardeal care apare în românește, nemțeste și ungurește. Toate evenimentele forestiere interne și externe, situația pieței, articole scrise de cei mai de seamă specialişti, informațiuni etc., etc.

Revista fiind răspândită, rezultatul anunțurilor este sigur.

Redacția și administrația:

TIMIȘOARA, Piața Libertății 3.

Red. din Cluj: — Kolozsvári szerkesztőség:

Cluj, Str. Minerva 7. Telefon: 4-44.

Erdély egyetlen román, német és magyar nyelven kéthetenként megjelenő szaklapja. A külföld és belföld összes szakmai eseményeiről, piaci helyzetéről és friss, szakemberek által írt cikkekben és riportokban tájékoztatja olvasó táborát.

A lap terjedtege biztossága a hirdetések eredményét.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Eredeti

„M. A. V.”

cséplők, DIESEL, BENZIN,
PETROLEUM nyersolaj-
motorok

és locomobilok, több évi
részletfizetésre kaphatók

„Gépvásárnál”

BRASSÓ,

Vasut utcai vám mellett!!

Fatma,

Arad, gyárt

mindennemű fehér és litografált bádogdobozokat, rézkillineset és ajtócímkéket, különböző tömegcikkeket??!

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:

TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri

Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și tuică en gros!

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-

yletet legelő-

nyösebben

végez.

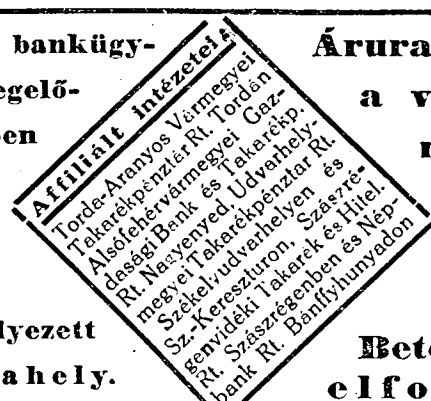
Áruraktárai

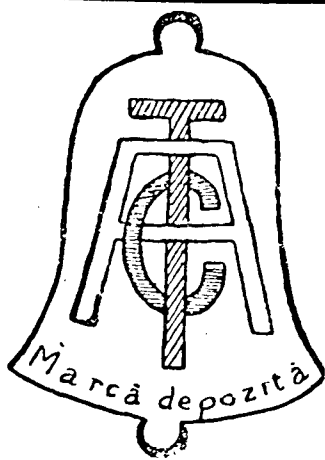
a vasut

mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad!!

Cu această marcă este prevăzut
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

•••••

Fineță de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revănzători.
„Tacămul” fabrică de argintării, Cluj,
Str. N. Iorga N. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon:
7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon:
7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCĂ, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și Rezerve
Lei 62,100.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.

Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Fondată la anul 1887.

Fondată la anul 1887.

VICTORIA

Institut de Credit și Economii S. A. Arad

Sucursale:

Chișineu-Criș, Șiria, Ineu,
Radna, Rovine, Bu eni și
Aradul-Nou.

Agenții:

Săvârșin și Grănicerii

Capital și Fonduri proprii
Lei 50,000.000

Resurse Lei 500,000.000

Să ocupă cu toate afacerile bancare Are
legătură cu toate băncile din țară și cores-
pondenți în toate centrele mari ale lumii

Bancă autorizată pt. operațiuni de devize

Intreprindere proprie:

„NORA”

Fabrică de măhuri și perii în Arad

Schwäbische Zentralbank

Aktiengesellschaft, Temesvar

Tel.-Adr.: Schwabenbank. Gegründet 1895. Tel.-Adr.: Schwabenbank
Telef.: Bankabteilung 4, 255, 972. Devisenabteilung 1116, 1117, 1894, 1895

Aktienkapital Lei 20,000.000.
Reservefond Lei 20,000.000.
Spareinlagen ca Lei 375,000.000.

Zentrale: Timisoara-Cetate, Piața Unirei (Domplatz, No. 9.
Wechselstube: Timisoara-Cetate, Str. Lonovics 1 (bischöfl. Palais).
Filiakassa: Timisoara-Josefin, Bul. Berthelot (Kossuthplatz) No. 9.
Timisoara-Fabrica, Piața Traian (Kossuthplatz) No. 3.

Filialen:

Alexanderhausen, Billed, Buziasch, Grosssanktnikolaus, Grosska-
roly, Hassfeld, Karansebesch, Lenauheim, Liebling, Lugosch,
Neupetsch, Neusankpeter, Perjamosch, Semlak, Tschanad, Tschene,
Vinga, Warjasch.

Exposituren:

Albrechtsflor, Altbeschenowa, Gertianosch, Grossjetscha, Johan-
nisfeld, Knez, Keglevich, Neusiedl, Ostern, Gross-Scham, Hodoni.
Günstige Verzinsung von Spareinlagen, kulante Durchführung aller
Bankgeschäfte, Kauf- u. Verkauf von Valuten u. Devisen Ausstellung
von Zollschechs.

Maschinenabteilung: Temesvar-Josefstadt Herrengasse (Str. I. C.
Bratianu) No. 1. —: Telephon 23-52.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvar, Piața Unirii No. 9.

Fióköntézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési 30 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.